

آموزش

کام به کام بورس

سازمان بورس و اوراق بیندار
SECURITIES & EXCHANGE ORGANIZATION

تاریخچه

حدود ۵۰۰ سال پیش در یکی از شهرهای بلژیک در مقابل منزل فردی به نام (واندر بورس) صرافان گرد هم آمده اوراق بهادردادوستد میکردند. از آن پس هر مکانی را که در آن، اوراق بهادرارمورد معامله قرارمی گرفت بورس نامیدند. اولین بورس دنیا در شهر آنورس بلژیک ایجاد شد. در حال حاضر در غالب کشورهای دنیا تشکیلات بورس وجود دارد و فدراسیون بورس‌های جهان به عنوان یک سازمان هماهنگ کننده بین المللی نسبت به همکاری و تشریک مساعی بین بورسها، حفاظت از منابع و حقوق صاحبان سهام و توسعه بازار سرمایه فعالیت می نماید. برخی از بورس‌های مهم دنیا عبارتند از بورس نیویورک، بورس لندن، بورس استکهلم، بورس مونترال و بورس توکیو. در اسلایدهای بعدی می توانید نمایی از این بورس‌ها را ببینید.

سابقه ایجاد بورس در ایران

فکر اصلی ایجاد بورس در ایران به سال ۱۳۱۵ بر میگردد. در این سال یک کارشناس هلندی و یک کارشناس بلژیکی به منظور بررسی و اقدام در مورد تهیه و تنظیم مقررات ناظر بر فعالیت بورس اوراق بهادر به ایران آمدند، اما مطالعات آنها با آغاز جنگ جهانی دوم متوقف گردید. پس از کودتای ۱۳۳۲ مرداد ۱۳۲۸، مجدد ادر سال ۱۳۳۳ ماموریت تشکیل بورس اوراق بهادر به اتاق بازرگانی و صنایع و معدن، بانک مرکزی و وزارت بازرگانی وقت محول گردید. این گروه پس از ۱۲ سال تحقیق و بررسی در سال ۱۳۴۵ قانون و مقررات تشکیل بورس اوراق بهادر تهران را تهییه، ولایحه مربوط را به مجلس شورای ملی ارسال داشتند. این لایحه در اردیبهشت ۱۳۴۵ تصویب شد و بورس تهران عملاً در سال ۱۳۴۶ با ورود سهام بانک صنعت و معدن و شرکت نفت پارس فعالیت خود را آغاز نمود.

مزایای سرمایه‌گذاری در بورس

حال باید دید که چرا آحاد مردم درخصوص ورود به این بازار اظهار تمایل می نمایند. در این قسمت تنها به ذکر چکیده ای از عوامل موثر در این امر خواهیم پرداخت :

نیوبو حد سرمایه مجاز به نحوی که هر فردی با هر میزان سرمایه امکان ورود به این بازار را خواهد داشت. به عنوان مثال در بازار سرمایه شما به راحتی می توانید با مبلغ یک میلیون ریال بخشی از سهام یک شرکت بزرگ و معتبر را خریداری نمایید. اما اگر بازار بورسی وجود نمی داشت، به سختی می توانستید در شرایط عادی با این مبلغ حرکت اقتصادی خاصی را انجام دهید.

قابلیت نقد شوندگی بالا که موجب گردیده تا در شرایط عادی ورود و خروج شما به این بازار در کمتر از چند روز فراهم گردد. که یقیناً با توسعه الکترونیکی بازار (که مقدمات آن در حال اجرا است) این مدت می تواند حتی به چند ساعت تقلیل پیدا نماید که تقریباً چنین وضعیت مشابهی به ندرت در سایر رویه‌های سرمایه‌گذاری یافت می شود.

بازده بالاتر از منابع پربازده شناخته شده در بازارهای مشابه ، بادرنظر گرفتن ریسک بهینه .

تب گسترش این بازار که به عنوان عاملی نادیدنی (همانند تب طلا در ایالات متحده) ، بازار امروز ایران را فرا گرفته است و همچنان تا ظرفیت نهایی و تعادل ، گام های بسیار بزرگی را در پیش رو خواهد داشت .
علی رغم عدم تنوع در بازار بورس ایران ، در عین حال منابع کسب سود در این بازار بسیار متنوع است ، به نحوی که یک سهم خریداری شده می تواند برای دارنده آن ، به طرق گوناگون سود ایجاد نماید که از آن جمله می توان به انواع افزایش سرمایه ، ما به التفات قیمت خرید با قیمت روز ، سود نقدی و ... اشاره داشت .

ظرفیت های باز موجود به نحوی که علیرغم تمام رشد های این بازار همچنان ظرفیت های رشد فوق العاده بکر و دست نخورده ای وجود دارد ، که سیاست های خصوصی سازی دولت نیز عنوان یکی از اهداف کلان اقتصادی در واقع تقویت کننده این موضوع می باشد .

مزایای ورود به بورس برای شرکتها

- در این بین سوالی مطرح می شود و آن این است که واقعا ، چرا شرکتها برای حضور در این بازار از خود علاقه نشان می دهند ؟ و اساسا مزایای حضور شرکتها در بازار بورس چیست ؟ در پاسخ به این پرسش سعی نمودیم به اختصار پاره ای از عوامل بالهمیت را بیان نمائیم که از آن جمله می توان به موارد زیر اشاره کرد :

- استفاده از معافیت های مالیاتی ، شرکتها یکی که در بورس مورد پذیرش قرار می گیرند مادامیکه از لیست سازمان بورس و اوراق بهادار خارج نگردیده باشند ، می توانند نسبت به نرخ مقطوع مالیات حداقل از ۱۰٪ معافیت مالیاتی بهره مند گردند.

- در بورس به جهت مرکز سرمایه که با هدف مشارکت در حقوق شرکتها مورد پذیرش صورت گرفته و تشکیل یک بازار هدفمند را داده است ، امکان افزایش سرمایه بسیار ساده تر از حالتی است که شرکتها در خارج از بورس به این امر اقدام میورزند. چرا که مجبور خواهند بود تا برای افزایش سرمایه به دنبال شرکای جدید ، که بعضا با چانه زنی نیز همراه خواهد بود و منجر به افزایش هزینه های مرتبط با توسعه را فراهم گردانید مواجه گرددند .

- انتشار اوراق قرضه که براساس قانون تجارت به شرکتها سهامی عام این اجازه داده شده و طبعا حضور در یک بازار مرکز این امر را به نحو چشمگیری تسهیل خواهد نمود .

- به روز رسانی ارزش واقعی شرکت که این موضوع می تواند انکاس دهنده نگرش یک بازار متخصص نسبت به آتیه شرکت مورد بررسی باشد و کاملا واضح خواهد بود که این امر توانایی ارایه خط مشی مدیریتی به مجموعه مدیران شرکتها بورسی را در راهبرد اهداف خود فراهم خواهد ساخت .

- ورود به بورس و عبور از فیلترهای نظارتی و کنترلی آن بعضا موجب کسب وجهه و اعتبار برای شرکتها پذیرفته شده را فراهم ساخته که این امر می تواند موجبات یکسری منافع نادیده ای را برای این شرکتها فراهم آورد .

بخش اول :

مفاهیم پایه ای

انواع بازارها

الف - بازار کالا و خدمات:

این بازار اولین بازار تشکیل شده به وسیله انسان هاست. در واقع انسان ها در گذشته و حال یاد گرفته اند که محل متشکلی را برای خرید و فروش کالاهای خود داشته باشند و قوانین و عرف حاکم بر این بازار را رعایت کنند. در بازار کالا در قبال کالا و خدمات، واحد پولی مورد پذیرش، به عنوان تسهیل کننده معاملات مورد استفاده قرار می گیرد. در این بازار، ارزش هر کالا یا خدمت با مبلغی پول تعریف و عرضه می شود و عموماً معاملات درون این بازار، تحت مکانیسم های شناخته شده ای صورت می گیرد. در این بازار کالاهای و خدمات به گونه و نوع های مختلف تقسیم بندی می شوند و هر کدام از آن ها تحت حاکمیت قوانین و عرف خاص پذیرفته شده خود مورد معامله قرار می گیرند. در این نوع بازار واحد پولی، به عنوان واسطه معاملات می تواند در بخش های مختلف بازار به راحتی جابه جا شود و هیچ گونه محدودیتی برای آن وجود ندارد. در واقع ما می توانیم نقدینگی خود را به راحتی در بخش های مختلف بازار و تحت قوانین آن به گردش در بیاوریم. ما می توانیم نقدینگی خود را وارد این بازار کرده و به همان راحتی از بازار خارج کنیم. بازار کالا و خدمات، به دلیل قدمت و به دلیل تأمین کننده نیازهای کلی انسان ها از وسعت بسیار زیادی برخوردار است. در این بازار آنچه که ارزش کالا و خدمات را تعیین می کند عرضه و تقاضاست. تقاضاً متناسب با نیاز انسان ها تغییر می کند. در قبال افزایش تقاضاً و ثبات عرضه، افزایش قیمت ها حادث می شود که امروزه ما آن را به نام تورم می شناسیم، از تورم به عنوان بیماری اقتصاد نام برده می شود و اکثریت و یا بهتر است بگوییم کلیه حکومت ها تلاش می کنند تا تورم را به حداقل ممکن برسانند. تورم باعث ایجاد شغل های کاذب و کاهش تولید، یا تمایل به تولید می شود. به همین دلیل دولت ها و شبکه اقتصادی کشورها سعی می کنند با ایجاد تعادل بین عرضه و تقاضاً، تورم را کنترل کنند.

ب - بازار پول

بازار پول ابتدا به جهت نگهداری نقدینگی مردم تشکیل شد و به عنوان یک محل امن برای نگهداری و محافظت از پول در مقابل سرقت از آن تعبیر می شد. در ابتدا بانک در قبال نگهداری و محافظت از پول مردم از آن ها مبالغی را دریافت می کردند.

اما با گستردگی شدن دنیا و مناسبات اقتصادی و ایجاد دادوستدهای گسترده وظایف و مسئولیت های جدیدی برای بانک ها تعریف شده. در این زمان، دولت ها یاد گرفتند که شاید بتوان از بانک ها به عنوان ابزاری برای کاهش تقاضا در بازار کالا و خدمات استفاده کرد.

به همین دلیل شروع به تبلیغ برای جذب نقدینگی مازاد مردم در حساب های بانکی کردند، تا به این وسیله حجم

نقدینگی در دست مردم را کاهش داده و کنترل نمایند و از سرازیر شدن ناگهانی این حجم عظیم نقدینگی به بازار کالا جلوگیری کنند و به این طریق، بتوانند تقاضا و نهایتاً تورم را در بازار کالا و خدمات کنترل کنند. از طرف دیگر نقدینگی جمع شده در حساب‌های بانکی خود می‌توانست به صورت وام و تسهیلات در اختیار بخش‌های تولیدی جوامع قرار گیرد و تولید را افزایش دهد.

بانک‌ها در قبال وام و تسهیلات پرداختی به شرکت‌ها و مؤسسات بهره دریافت می‌کرند و از طرف دیگر به سپرده‌های مردم نیز بهره‌ای را می‌پرداختند و مابهالتفاوت این دو نرخ بهره به عنوان درآمد بانک‌ها شناخته می‌شد.

بازار پول تا مدت‌ها توانست نقش تعادل آفرین بین عرضه و تقاضا در بازار کالا و خدمات را بازی کند تا این‌که بحث کنترل نقدینگی در بازار پول به میان آمد.

با ایجاد بحران‌ها مردم به بانک‌ها هجوم آوردند و نقدینگی حساب‌های خود را طلب می‌کردند و در این مقطع و زمان بود که ضعف اصلی بازار پول نمایان گر شد.

در واقع بازار پول توان لازم برای کنترل و حفظ تعادل بین عرضه و تقاضا در شرایط بحرانی را به طور کامل نداشت. پس باید راه دیگری یافته و به کار گرفته می‌شد.

چ- بازار سرمایه

با بروز و شناخت ناتوانی بازار پول در ایجاد تعادل بین عرضه و تقاضا، با هدف جلوگیری یا کنترل تورم، بازار سرمایه به عنوان گزینه‌ای مؤثر در جهت تعادل آفرینی مورد توجه قرار گرفت. سیاست‌های مالی و اعتباری در ابتدا بازارهای سرمایه را ایجاد کرد و مساله‌ای به نام بورس و سهام به عنوان امری تاثیرگذار جای خود را در زندگی مردم باز کرد و مردمی که تا آن زمان مازاد نقدینگی خود را در سپرده‌های بانکی نگهداری می‌کردند، کم کم نحوه سرمایه‌گذاری در بورس و خرید سهام شرکت‌های بورسی را باد گرفتند و به این ترتیب بازار سرمایه در جامعه‌ای انسانی هر روز شناخته‌تر شد.

در بورس اوراق بهادر که نمود بارزی از بازار سرمایه می‌باشد، سهام و سرمایه شرکت‌ها مورد معامله قرار می‌گیرد. این امر باعث می‌شود که مازاد نقدینگی افراد به جای سرازیر شدن به بازار کالا، به شرکت‌ها سرازیر شده و باعث تامین مالی شرکت‌ها شده و در نهایت تولید را افزایش دهد.

تولید بیشتر، عرضه را متعادل‌تر کرده و می‌تواند به تقاضای فزاینده در بازار کالا و خدمات پاسخ داده و مانع تورم شود. از طرف دیگر شرکت به یک منبع ارزان قیمت تامین مالی دسترسی داشته در نتیجه، قیمت تمام شده محصولاتشان، افزایش ناگهانی خواهد داشت. افراد قبل از خرید سهام شرکت‌ها و در صورت عملکرد مطلوبشان، در سود (زيان) آن‌ها شریک می‌شوند و در نتیجه تقاضا برای خرید سهام شرکت‌های سودآور هر روز بیشتر می‌شود و چرخه رقابت بین شرکت‌ها برای کسب سود بیشتر و در نتیجه جذب نقدینگی وسیع‌تر و بیشتر شده و این رقابت سالم می‌تواند تمامی گروه‌های فعال در بازار سرمایه را منتفع سازد. شرکت‌ها از منابع مالی ارزان قیمت، منتفع می‌شوند، سهامداران در سود شرکت‌ها شریک می‌گردند، شرکت این دو بخش چرخه تولید را به گردش در می‌آورد و تولید بیشتر شکوفایی اقتصادی را به همراه خواهد داشت.

اتفاق مهم دیگری که در بازار سرمایه می‌افتد این است که نقدینگی به محض ورود به بازار سرمایه، به عنوان یک شریک، درگیر بازار گشته و در موقع بحرانی، دولت‌ها می‌توانند ورود و خروج نقدینگی از این بازار را کاملاً تحت سیاست‌های خود قرار دهند.

در واقع نقدینگی وارد شده در بازار سرمایه در صورتی می‌تواند از این بازار خارج شود که جایگزینی داشته باشد و این مهم، جبران‌کننده نقص بازار پول است. چرا که نقدینگی در بازار پول، می‌توانست هر موقع که مایل باشد و بدون هیچ

جایگزینی از بازار پول خارج شده و دولت را در اعمال سیاست‌های خود بر آن بازار محدود کند. در واقع نگارنده، بازار سرمایه را به «زندان جذاب و زیبای نقدینگی» تعبیر می‌کند. در این زندان جذاب، نقدینگی به انتفاع از نقاط مثبت و سازنده بازار می‌پردازد و دولتها نیز این امکان و فرصت را می‌یابند تا بر این حجم نقدینگی اعمال سیاست کنند و افسارگسیختگی آن را مهار نماید. کاری که شاید در بازارهای دیگر اصلاً امکان‌پذیر نیست و به همین دلیل است که دولتها و مجموعه‌های اقتصادی وابسته، تمایل بسیار زیادی به گسترش و تعمیق بازار سرمایه دارند. در واقع بازار سرمایه نه تنها یک وسیله، بلکه یک نیاز غیرقابل جایگزین در این مقطع از اقتصاد جهانی است.

نوع دیگر تقسیم بندی بازارها (بازارهای مالی) بر اساس مدت زمان بدین گونه است:

بازارهای مالی در هر کشوری به دو گروه تقسیم می‌شود:

بازار پول

در این بازار ابزارهایی دادوستد می‌شوند که سرسید آنها حداقل یک سال است.

بازار سرمایه

در بازار سرمایه ابزارهایی است که سرسید آنها بیشتر از یک سال است و همچنین ابزارهای بدون سرسید دادوستد می‌شوند مانند سهام.

تعريف بازار بورس اوراق بهادر

بورس اوراق بهادر به معنای یک بازار متشكل و رسمی سرمایه است، که در آن سهام شرکتها و اوراق مشارکت، تحت ضوابط و مقررات خاص، مورد معامله قرار می‌گیرد.

سهم چیست؟

سرمایه هر شرکت سهامی، به قسمتهایی مساوی تقسیم می‌شود که به هریک از این قسمت‌ها، یک سهم گفته می‌شود. معمولاً قیمت اسمی سهام در ایران ۱۰۰۰ ریال است. هر فرد پس از خرید سهام مالک جزئی از دارایی شرکت می‌شود.

به یاد داشته باشید که وقتی اقدام به خرید سهام می‌کنید، در بازار سرمایه شروع به فعالیت کرده اید.

پسمه تعالی	
شماره ۸۴۵۸۷۸۳	سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران
«گواهینامه نقل و انتقال و سپرده سهام - تالار فرعی»	
گواهی می‌شود دارایی سهام و سیام سپرده شده شرکت کارخانه فارس سبیت در و د (سهامی عام)	
به ارزش اسمی هر سهم ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و با سرمایه ۳۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ رسال متعلق به	خانم / آقای ۶۵۴
به شماره شناسنامه / ثبت ۱۳۸۳/۰۶/۰۵ در پایان روز	و محل صدور / ثبت مشتبه
اوراق بهادار تهران به شرح زیر است:	
دارایی سهام = ۲,۷۷*	تعداد سهام سپرده شده و قابل معامله = ۲,۷۷*
امضای اتاق پایابی	
تذکر: کلیه گواهینامه‌های صادر شده در تاریخهای گذشته از درجه اعتبار ساقط است.	کارگزار خریدار ۳۵
کد سهامدار سفار و د نماد شرکت	کارگزار فروشنده ***

سهام عادی چیست؟

سهام عادی، همین سهامی است که شرکت‌ها عرضه می‌کنند و سهامداران به نسبت سهام خود، مالک شرکت می‌شوند. شما سهام عادی را هر زمان که بخواهید می‌توانید بفروشید ولی اگر شرایط بازار و کشور خوب باشد با قیمت بالاتر و اگر شرایط بازار خوب نباشد با قیمت کمتر آن را می‌فروشید.

سهام ممتاز چیست؟

سهامی است، که شرکت عرضه می‌کند و سود آن مثلاً این طور گفته می‌شود ۱۰٪ از قیمت اسمی سهام. حل اگر قیمت اسمی سهام ۱۰۰ تومان است ۱۰ درصد آن ۱۰ تومان می‌شود. سود سهام ممتاز، نسبتاً دائمی است و پرداخت سود سهام ممتاز نسبت به سهام عادی اولویت دارد. برای رعایت حقوق سهامداران شرکت‌هایی که در بورس پذیرفته می‌شوند دارای سهام عادی و مشابه و یکسان هستند.

انواع بورس کدام است؟

بورس کالا، بورس فلزات، بورس کشاورزی، بورس اوراق بهادار، بورس اسناد خزانه. در بورس افراد حقیقی و حقوقی توسط کارگزاران خود به دادوستد می‌پردازند و در آن خریدار و فروشنده می‌توانند یک فرد یا یک شرکت باشند. این خرید و فروش تابع قوانین خاصی است؛ که در مورد همه و با هر مقدار سرمایه به صورت یکسان برخورد می‌کند.

تامین مالی چیست؟

تامین مالی یا فاینانس، یعنی تهیه منابع مالی و وجوده برای ادامه فعالیت شرکت و ایجاد و راه اندازی طرح های توسعه و درآمدزای این واحدهای اقتصادی. تامین مالی عمدتاً از طریق انتشار سهام، فروش اوراق قرضه و وام و اعتبار صورت می گیرد.

ابزارهای ویژه تامین مالی

- الف- سهام عادی
- ب- سهام ممتاز
- ج- اوراق قرضه
- د- اوراق مشارکت
- ه- اوراق بهادر قابل تبدیل

اوراق مشارکت یا اوراق قرضه:

اوراقی است که سود معین دارد و صادر کننده اوراق قرضه متعهد می شود اصل پول و سود را در تاریخ معین پرداخت کند. این اوراق چند کوپن سود دارند که مثلا هر سه ماه یکبار باید به بانک عامل مراجعه کرد و با تحويل آن بخشی از سود را دریافت کرد.

در بازار بورس ایران، اوراق مشارکت نیز مورد دادوستد قرار می گیرد. اولین شرکتی که اقدام به انتشار اوراق مشارکت در بورس کرد شرکت ایران خودرو- طرح پژوپارس- با سود ۱۹٪ بود.

سرمایه گذاری چیست؟

منتظر از سرمایه گذاری، صرف هزینه ای مشخص به همراه پذیرفتن ریسک (احتمال خطر) مشخص یا نامشخص برای کسب سود در آینده می باشد. مهمترین هدف سرمایه گذاری، کاهش (هزینه های فرصت) می باشد، به این معنی که ممکن است فرد پول مازاد را کدی داشته باشد که بتواند آن را در محلی برای سرمایه گذاری و کسب سود به کار گیرد، اما به علت عدم آگاهی، آن فرصت کسب سود را از دست بدهد.

ریسک نظام مند (سیستماتیک) به چه معناست؟

ریسک نظام مند، ریسک مربوط به هر نوع سرمایه گذاری است، که در تمام اوراق و اسناد بهادر مربوط به آن نوع فعالیت وجود دارد و با تنوع بخشیدن به نوسانات سایر سهام مشابه نمی توان از آن اجتناب کرد. به همین دلیل قیمت سهام مختلف در بازار معمولاً با هم افزایش یا کاهش می یابد.

با این همه برخی شرکتها در مقایسه با سایرین خدمات بیشتری از این ریسک نظام مند می بینند.

شرکت هایی با نوسانات وسیع در فروش، شرکت هایی با بدھی های فراوان مالی، شرکت هایی با رشد سریع، شرکت هایی با نسبت های جاری ضعیف و شرکت های کوچک از جمله این شرکت ها هستند.

انواع بازار سرمایه

بازار اولیه:

در بازار اولیه اوراق بهادر شرکت، برای اولین بار صادر شده و در معرض مبادله قرار می‌گیرند. به سهام جدیدی که شرکت های بازار ثانویه عرضه می‌کنند بازار اولی گفته نمی‌شود.

بازار ثانویه:

بازار ثانویه شامل خریداران و فروشندها و سهام و اوراق قرضه ای است که قبل انتشار یافته است. برای مثال اگر فردی بخواهد سهم یا ورقه ای قرضه ای را که برای اولین بار پس از عرضه توسط یک شرکت خریداری کرده به فروش برساند باید به بازار ثانویه برود.

به همین ترتیب وقتی شخصی بخواهد، سهم یا ورقه قرضه مربوط به شرکتی را از بازار ثانویه خریداری کند، (در صورتی که آن شرکت در فهرست شرکت های پذیرفته شده در بازار سهام باشد) ناچار نیست منتظر انتشار عمومی سهام جدید آن شرکت بماند.

بورس اوراق بهادر مهم ترین نهاد بازار ثانویه برای معاملات اوراق بهادر است. بازار ثانویه مکانی است که سهام منتشر شده و در حال انتشار مورد خرید و فروش قرار می‌گیرند. تفاوت بازار ثانویه با بازار اولیه در این است که در بازار اولیه عرضه کننده، سهام را مستقیماً به سرمایه گذار می‌فرمود

انواع ارزشها:

ارزش دفتری: ارزشی که بر روی ترازنامه ثبت می‌باشد (در مورد کالاهای اجنبی) خواه این قیمت برای امسال باشد، خواه برای ۱۰ سال قبل، به آن ارزش دفتری می‌گویند.

ارزش ذاتی: ارزش یک سهم بر حسب نرخ بازده سرمایه گذاری، هر قدر از سهم خود بازده بیشتری کسب کنیم ارزش ذاتی آن بیشتر خواهد بود.

ارزش اسمی: ارزشی که آن را قانون تعیین می‌کند و برای هر برگه سهام ۱۰۰ تومان است.

ارزش بازار: قیمت فروش سهام در بازار است، این ارزش را عرضه و تقاضاً مشخص می‌کند.

گسترش فعالیت بازار سرمایه در مناطق جغرافیا ای کشور بر اهداف و فعالیت های ذیل تاثیر با اهمیت دارد:

- الف) فرایند توسعه اقتصادی همزمان و یکنواخت مناطق را شتاب می بخشد،
- ب) اجرای سیاست های مربوط به تمرکزدایی را آسانتر می کند،
- ج) مشارکت طیف گسترده تر مردم را در فعالیت های اقتصادی مولده امکان پذیر می سازد،
- د) شدت انباشت نقدینگی را در مناطق مختلف کشور از توزیعی یکنواخت برخوردار می سازد،
- ه) سازوکار گردآوری منابع مالی راکد یا سرگردان را در اقتصاد ملی کارامدتر می کند،
- و) رویکرد نامناسب به پس انداز را به ویژه در بخش خانوار اصلاح می کند،
- ز) دستیابی به الگوی بهینه تخصیص منابع مالی را با در نظر گرفتن نیازهای هر یک از مناطق جغرافیا ای و اولویت های اقتصاد ملی امکان پذیرتر می سازد،
- ح) با گسترش فرهنگ سهامداری در جامعه و سازمان یافته شدن بازار سرمایه در اقتصاد ملی، زمینه های کاهش درجه و شدت اتکای بنگاه های اقتصادی را به استقراض از شبکه بانکی یا تامین دولتی فراهم می اورد که خود به کاهش فشار تقاضا در بازار پول و فشار کسری بودجه دولت می انجامد

مولفه های اصلی بورس کدامند؟

۱- تالار بورس:

جایی است که کارگزاران به خرید و فروش سهام میپردازند که به دو بخش تالار اصلی و تالار فرعی تقسیم میشود. همچنین برای آگاهی مردم در تالار بورس تابلویی نمایانگر قیمت لحظه ای هر سهم می باشد . در اسلاید بعدی تالار اصلی و فرعی توضیح داده میشود.

تالار اصلی و تالار فرعی به چه جایی گفته میشود؟

تالار اصلی

تالاری است که شرکت هایی که توانسته اند خود را با قوانین سازمان بورس وفق بدهند به آنجا راه پیدا می کنند.

تالار فرعی

تالاری است که شرکت ها ابتدا در آن پذیرفته می شوند و در آن تالار آزمایش می شوند اگر توانستند خود را با قوانین وفق دهند در تالار اصلی پذیرفته می شوند.

۳- کارگزاران بورس

شرکت هایی هستند که افراد برای خرید و فروش سهام باید به آنها مراجعه کنند که به دو دسته دولتی و خصوصی تقسیم میشوند.
درواقع کارگزاران واسطه بین سهامداران و شرکت های حاضر در بورس می باشند.

توجه :

یک راه خرید و فروش سهام مراجعه به شرکت های کارگزاری می باشد.

*توضیحات بیشتر در این مورد را در فرایند سرمایه گذاری در بورس توضیح خواهیم داد.

خرید و فروش سهام شرکتهای بورسی در بازار، فقط توسط کارگزاران رسمی سازمان بورس اوراق بهادر امکان پذیر است و این مسئله موجب شفافیت بازار می شود . چرا که به این ترتیب اطلاعات مربوط به معاملات مانند تعداد سهام و قیمت موردن معامله و تعداد خریدار و فروشنده هر روز در دسترس قرار می گیرد .
معمولًا سرمایه گذاران دائمی بورس هر کدام با کارگزار معینی کار میکنند .

به غیر از کارگزارانی که به تازگی مجوز مشاوره و سبد گردانی را دریافت نموده اند سایر کارگزاران اجازه دادن مشاوره به سرمایه گذاران را ندارند . لذا برای آنان تفاوتی نمیکند که سرمایه گذار چه سهمی بخرد و بفروشد و آنها تنها کارمزد خود را دریافت خواهند کرد لذا این سرمایه گذار است که باید با توجه به موارد خاصی کارگزار خود را انتخاب کند .
این موارد به این صورت اند:

- ۱- حجم سرمایه سرمایه گذار : به عبارتی در انتخاب کارگزار باید دقت نمود که کارگزار برای چه مقدار سرمایه هایی کار میکند و آیا سرمایه ما در حدی است که کارگزار برای ما معامله کند . اصولاً کارگزاران به نسبت حجم سرمایه افراد انها را در اولویت قرار میدهند . فرضًا کارگزاری که اکثر مشتریان ان دارای سرمایه های بالای ۱۰۰ میلیون تومان باشند برای سرمایه گذار با سرمایه ۱۰ میلیون مناسب نیست .

- ۲- تعداد مراجعه کنندگان به کارگزار : به این معنی که آیا کارگزار فرصت رسیدگی به درخواستهای همه مشتریان را دارد . چرا که در غیر این صورت شاید به علت عدم فرصت کارگزار برای انجام درخواستهای خرید و فروش مشتریان درخواست ما به روزهای بعد موکول شود و این مسئله با توجه به ارزش زمان در معاملات بورس ممکن است موجب از دست رفتن برخی فرصتها شود .

- ۳- نوع شخصیت خریدار در ارتباط با کارگزار (حقیقی یا حقوقی) : برخی از کارگزاریها اکثراً دارای مشتریانی با شخصیت حقوقی می باشند که برای اشخاص حقیقی مناسب نمی باشند .

- ۴- رتبه کارگزار از نظر حجم خرید و فروش : هر چه رتبه کارگزار از نظر حجم معاملات بالاتر باشد نشانده نده فعالیت بیشتر ان کارگزار می باشد و نکته مثبتی به حساب می آید به شرط اینکه مورد اول یعنی حجم سرمایه سرمایه گذار رعایت شود پس بهتر از میان کارگزارانی که سرمایه ما با سرمایه مشتریان آنها همخوانی دارد کارگزاری را انتخاب کنیم که دارای حجم معاملات بیشتری باشد یا به عبارتی فعال تر باشد .

وظایف کارگزار

- ۱ انجام معامله
- ۲ اداره حساب سرمایه‌گذاری اشخاص
- ۳ مشاوره و راهنمایی و معرفی شرکت برای پذیرش در بورس

معیارهای انتخاب کارگزار

- ۱ قابلیت انجام سریع سفارش مشتری
- ۲ داشتن اطلاعات مربوط و کافی
- ۳ داشتن سیستم‌های اطلاعاتی و کنترلی مناسب

۳- خریدار و فروشنده

که می‌توانند افراد حقیقی و حقوقی باشند. یعنی همان صاحبان سرمایه و نقدینگی که می‌توانند، مردم عادی یا یک شرکت خاص و یا حتی یک بانک خصوصی یا دولتی باشند.

۴- فهرست رسمی بورس

شرکت‌هایی که قابلیت معامله شدن در بورس را دارند، در این فهرست موجود می‌باشند. صدها شرکت در کشور با موضوعات مختلف فعالیت می‌کنند، اما در بورس فقط شرکت‌هایی حضور دارند که صلاحیت آنها تصویب شده و نام آنها در فهرست رسمی بورس درج شده است.

مزایای بورس اوراق بهادر از ابعاد مختلف

- ۱- بورس اوراق بهادر و اقتصاد
- ۲- بورس از دید سرمایه‌گذاران و دارندگان دارایی‌های مالی
- ۳- بورس از دید شرکت‌ها و واحدهای اقتصادی صادر کننده اوراق بهادر

بازار سرمایه و بورس اوراق بهادار از ابعاد مختلف اقتصادی

مهم ترین هدف بازار سرمایه این است که با اجرای فرایند سالم سازی و شفافیت، پس انداز کنندگانی که دارنده منابع مالی می باشند و هدف کسب سود و بازده معقول دارند را به اشخاص حقوقی و واحدهای اقتصادی که برای توسعه فعالیت های خود نیاز به منابع مالی دارند پیوند دهد.

بورس از دید سرمایه‌گذاران و دارندگان دارایی های مالی

الف- خرید سهام برای کسب سود و بازده مناسب

ب- قابلیت نقدشوندگی اوراق بهادار

ج- پوشش در مقابل تورم

د- اطمینان از سرمایه گذاری به دلیل شفافیت اطلاعات

ه- اعمال حق رأی و مشارکت در اداره امور شرکت

و- احساس مشارکت در امور تولیدی و تجاری

چرا در بورس سرمایه گذاری کنیم ؟

همه ما برای گذران زندگی و بر حسب اجبار و علاقه و...شغلی را برای خود برمی گزینیم. هر شغلی می بایست، دارای شرایطی باشد تا نیازهای متصدی آن را ارضاء نماید.

برای مثال سود مطمئن و خوبی داشته باشد ، عمر طولانی داشته باشد، منع قانونی نداشته باشد، جذاب و قابل توسعه باشد و....

باتوجه به این مطالب ، به نظر میرسد که فعالیت در بورس اوراق بهادار می تواند به عنوان یک کسب و کار ثانویه مدنظر قرار گیرد، چراکه عمر طولانی دارد، همراه با ارتقا مالی و علمی است و در صورت فعالیت درست می توانیم سود خوب و مطمئنی به دست آوریم ؛ همچنین از پتانسیل های خود به بهترین نحو استفاده کنیم .

بخش دوم:

آشنایی با شرکت ها و اصطلاحات آنها

شرکت های سهامی عام و سهامی خاص چه شرکت هایی هستند؟

به شرکتهایی که سهام آنهادردست عموم مردم باشد (۵۱٪ به بالا) و کنترل شرکت نیز دردست مردم باشد سهامی عام می‌گویند، مثل کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار. چنانچه کنترل و مالکیت شرکت و تصمیم‌گیری در اختیار افراد خاص باشد، به آن سهامی خاص می‌گویند.

تفاوت شرکتهای سهامی عام و خاص

جهات افتراق دو شرکت مذکور به شرح زیر می‌باشد:
شرکت سهامی عام برای تأمین سرمایه اقدام به پذیره نویسی عمومی می‌نماید، ولی شرکت سهامی خاص، حق مراجعة به عame را ندارد.

امکان صدور اوراق قرضه برای شرکت سهامی عام وجود دارد، ولی شرکت سهامی خاص چنین حقی ندارد.
نقل و انتقال سهام در شرکتهای سهامی عام مشروط به موافقت سهامداران نیست. ولی در شرکت سهامی خاص، چنین نقل و انتقالی منوط به توافق مدیران یا مجامع عمومی شرکت می‌تواند باشد.

سهام شرکت سهامی عام، قابل عرضه در بازار بورس می‌باشد ولی شرکت سهامی خاص چنین اجازه ای ندارد.
حداقل سرمایه برای تاسیس شرکت سهامی عام ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد در حالی که حداقل سرمایه برای تاسیس شرکت سهامی خاص ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.

مدیران و سهامداران شرکت سهامی عام حداقل ۵ نفر و شرکت سهامی خاص حداقل ۳ نفر می‌باشد (مواد ۳ و ۱۰۷ ل.ا.ق.ت.).

شرکت های سرمایه گذاری چه شرکت هایی هستند؟

شرکت‌های سرمایه گذاری، آنهایی هستند که واسطه گر مالی بوده و منابع مالی مورد نیاز خود را از سهامداریا سپرده گذار (بانکها) تهیه می‌کنند.

این شرکتهای منابع مالی موردنیاز برای شرکتهای تولیدی و صنعتی را فراهم می‌کنند و به اصطلاح در آنها سرمایه گذاری می‌کنند. ولی شرکتهای غیر سرمایه گذاری مستقیماً به فعالیت تولیدی و صنعتی می‌پردازند.

سهام چه شرکت هایی در بورس معامله می شود؟

برای سرمایه گذاری و شروع یک فعالیت اقتصادی، راههای زیادی است که یکی از آنها تاسیس یک شرکت و آغاز یک فعالیت اقتصادی اعم از تولیدی ، خدماتی، سرمایه گذاری و غیره است. حال بسته به اینکه ، این فعالیت در چه زمینه ای و با چه سرمایه ای باشد، میتوان به وسیله شراکت با دیگران به این هدف رسید.

اصولا در مواقعي که برای آغاز یک فعالیت اقتصادی سرمایه لازم در اختیار نباشد، میتوان با ثبت یک شرکت سهامي و با مشارکت افراد دیگر اين فعالیت را آغاز نمود . عمدۀ مشخصات اين شركتها عبارتست از اين موارد: سرمایه آنها به سهام مساوی تقسیم شده و تعداد سهام هر يك از شركا مشخص می باشد. مسئولیت دارندگان سهام فقط محدود به تعداد سهام آنهاست.

تعداد شركا نباید از ۳ نفر کمتر باشد و سرمایه شرکت نیز نباید از یک میلیون ریال کمتر باشد.

زمانی که سرمایه مورد نیاز به وسیله چند نفر تامین شود ، می توان با ثبت یک شرکت سهامي خاص و مشخص نمودن نام شرکت ، میزان سرمایه ، نوع فعالیت و نام شركا و میزان سهام هر يك، اين کار را به انجام رساند . در این نوع شرکت، تعداد شركا محدود و انتقال سهام شركا، به ندرت اتفاق می افتد و عموماً واگذاري سهام هر يك از شركا بايد با رضایت دیگران باشد.

اما گاهی سرمایه لازم برای شروع فعالیت با شراکت چند نفر تامین نمی شود.

آغاز اين نوع فعالیت ملزم به جذب سرمایه سایر افراد و شركتها میباشد، که اين کار با تاسیس یک شرکت سهامي عام امکان پذير می باشد . در اين گونه شركت ها بر خلاف شركت سهامي خاص ، تعداد افراد محدود نیست و نقل و انتقال سهام نیز آزاد می باشد

شرکت سهامي عام ، شرکتی است که موسسین آن قسمتی از سرمایه شرکت را از طریق فروش به غیر تامین می کنند. به این ترتیب که موسسین قبلاً ۲۰٪ سرمایه را خودشان تعهد کرده و لااقل ۳۵٪ مبلغ تعهد شده را به حسابی به نام شركت در شرف تاسیس، در يكی از بانکها سپرده و سپس اظهار نامه ای به ضمیمه طرح اعلامیه پذیره نویسی سهام به مراجع ثبت شركتها تسلیم می نمایند

در اینگونه شركتها نام و نوع شركت- موضوع شركت- مدت شركت (از تاریخ تصویب اساسنامه به مدت نا محدود)، تابعیت و مرکز اصلی شركت- سرمایه و تعداد سهام و ...در اساسنامه ذکر می شود

کلیه سهام این شركتها با نام بوده و تا زمانی که اوراق سهام صادر نشده، شركت می بايست به صاحبان سهام گواهینامه موقت بدهد. در اين شركتها مسئولیت صاحبان سهام محدود به مبلغ اسمی سهام آنهاست .. اين اوراق سهام جزو اوراق بهادر محسوب می شوند که در آنها نام شركت ، نام سهامدار ، تعداد سهام ، مبلغ اسمی سهم و سرمایه شركت درج میشود. .

در ایران مبلغ اسمی هر سهم يك هزار ریال تعیین شده است و سپس با تقسیم سرمایه بر این مبلغ تعداد سهام شركت به دست می آید که همه این موارد در اساسنامه تعیین می شود.

مرحله بعدی اعلام پذیره نویسی عمومی و جذب مابقی سرمایه شرکت است .

پس از انجام اين عملیات و آغاز فعالیت شركت هر يك از سهامداران می توانند نسبت به نقل و انتقال سهام خود اقدام نمایند . اینکار با اطلاع شركت و درج در دفاتر شركت امكان پذير است .

اصولاً وقتی اینگونه شرکتها به سوددهی برستند و بتوانند پیشرفتی در زمینه فعالیت خود بدست آورند ، باعث رشد ارزش شرکت میشوند . در اینجاست که تقاضا برای سهام این شرکتها بسته به مقدار رشد گذشته و پیش بینی ای که بازار از روند رو به رشد آنها در آینده مینماید، شکل میگیرد و تقاضا کنندگان حاضر میشوند سهام این شرکت را به مبلغی بیش از قیمت اسمی سهام آن خریداری نمایند و در مقابل برخی از سهامداران نیز حاضر میشوند، تمام یا قسمتی از سهام خود را به مبلغی بیش از مبلغ اسمی واگذار نمایند و بر اساس تعادلی که مابین نیروهای عرضه و تقاضا بوجود می آید قیمت بازار برای آنها شکل میگیرد از اینجاست که هرگونه سودآوری یا عدم سودآوری و هرگونه پیش بینی از روند رشد یا عدم رشد شرکت می تواند به افزایش یا کاهش قیمت تعادلی میان عرضه و تقاضا یا همان قیمت تابلو بیانجامد. بدیهی است ، برای خرید و فروش سهام یک شرکت، نیاز به داشتن اطلاعات کافی در مورد شرکت و همچنین یافتن فروشنده و خریدار است .

در بورس اوراق بهادر امکان معامله بر روی سهام شرکتهای پذیرفته شده ، سهیل و نظارت میگردد. شرکتهای بورسی اصولاً شرکتهایی هستند که یا قبل دولتی بوده و توسط سازمان خصوصی سازی، سهام آنها عرضه شده و یا شرکتهایی که به وسیله پذیره نویسی عمومی سرمایه آنها تامین شده و در حال فعالیت هستند . اصولاً معامله بر روی شرکتهای پذیرفته شده در بورس آسان تر و با اطمینان بیشتری صورت می گیرد . چرا که این شرکتها در هنگام پذیرش باید دارای شرایط خاصی باشند ، که این شرایط به مثابه فیلتر میباشد، که سهامداران با اطمینان بیشتری روی شرکتهایی که از این فیلتر عبور کرده اند، سرمایه گذاری می نمایند و همچنین پیدا کردن خریدار و فروشنده برای سهام شرکتهای بورسی به علت متمرکز بودن آسانتر است. ضمن اینکه دسترسی به اطلاعات شرکتهای پذیرفته شده ، براحتی امکان پذیر است و سازمان بورس اوراق بهادر بر ارائه اطلاعات شرکتها و ارائه صورتهای مالی آنها نظرات می نماید.

برای درج نام یک شرکت در تابلو بورس اوراق بهادر و به عبارتی پذیرش در بورس اوراق بهادر (جدای از ویژگیهای تالار اصلی و فرعی) خصوصیاتی لازم است که مهمترین آنها عبارتند از :

- شرکت باید سهامی عام باشد.
- شرکت باید دارای سهام عادی با نام و دارای حق رای باشد و ۱۰۰٪ بهای اسمی آن پرداخت شده باشد.
- شرکت باید در آخرین سال مالی سود آور بوده و امکان سود آوری آن در آینده وجود داشته باشد.
- اساسنامه شرکت باید طوری تنظیم شده باشد که به تشخیص هیئت پذیرش، حقوق سهامداران جز در آن محفوظ باشد.

شرکتها پس از پذیرفته شدن باید برخی از ویژگیها را حفظ نمایند، در غیر این صورت، نام آنها از تابلو بورس اوراق بهادر حذف می شود.

برخی موارد که باعث حذف شدن نام شرکتها از بورس میشود عبارتست از قبیل زیاندهی ، عدم رعایت سیاست افشاء اطلاعات مطلوب ، نبودن میزان فعالیت و حجم داد و ستد و گردش سهام و...

نتیجه گیری:

پس نتیجه می گیریم ، برای سهیم شدن در یک فعالیت اقتصادی بزرگ که نه اداره آن به تنها ی امکان پذیر است و نه سرمایه لازم برای آن در اختیار است ، می توان با خرید سهام یکی از شرکتها در صنعت مورد نظر بطور مستقیم در آن شریک شد و دارای حقوق متعلقه آن شرکت ، به نسبت سهامی که داریم بود و در سود دهی مستقیم و یا افزایش ارزش ناشی از روند رو به رشد شرکت ؛ سهیم شد . یکی دیگر از خصوصیات شرکت در شرکتهای بورسی، نسبت به شرکتهای خارج بورس و یا شرکتهای سهامی خاص، امکان شرکت در این شرکتها با هر مقدار سرمایه و انجام معامله به راحتی و با اطمینان بر روی سهام آنهاست .

حداقل ضوابط و شرایط پذیرش سهام شرکت ها در سازمان بورس اوراق بهادار

شرط	شرح
۱- تابعیت	درایران ثبت شده و دارای تابعیت ایرانی باشد.
۲- حداقل سرمایه	۵ میلیارد ریال.
۳- حداقل زمان بهره برداری یا فعالیت	یک سال.
۴- میزان سهام در اختیار سهامداران عمدۀ	در زمان پذیرش، آمادگی عرضه سهام توسط سهامداران عمدۀ به نحوی باشد که بیشتر از ۹۰ درصد از سهام شرکت در اختیار کمتر از ۱۰ سهامدار نباشد.(با تعهد سهامدار عمدۀ، امکان رفع این بند بعد از درج نام شرکت، وجود دارد)
۵- حداقل دوره های سودآوری	در آخرین سال مالی سود آور بوده و امکان تداوم سود آوری آن در آینده وجود داشته باشد.
۶- حداقل دوره ارائه گزارش های حسابرسی توسط حسابرسان مستقل	یک دوره مالی پیش از پذیرش.
۷- حداقل نسبت حقوق صاحبان سهام به کل داراییها	تباید از ۲۰ درصد کمتر باشد یا به تشخیص هیات پذیرش از حد مطلوب برخوردار باشد.

با توجه به اینکه احراز مابقی شرایط پذیرش در طی مراحل پذیرش و درج نام، امکان پذیر می باشد، جزو حداقل شرایط لحاظ نشده است.

هیات مدیره شرکت چیست؟

مجموعه ۵ تا ۹ نفری را که مسئول اداره شرکت هستند هیات مدیره شرکت می گویند(در شرکت سهامی عام). این افراد توسط سهامداران انتخاب می شوند.

سال مالی به چه معناست؟

سال مالی هر شرکتی ممکن است با شرکت دیگر تفاوت کند. به عنوان مثال بعضی شرکتها سال مالی خود را از اول فروردین شروع می کنند و بعضی شرکتها سال مالی خود را از ابتدای مهر آغاز می کنند.

دقیقاً مثل بانکها که همه ساله حسابهای خود را بررسی می کنند؛ شرکت ها نیز هر سال در تاریخ معینی مثلاً ابتدای

فوردين ماه فعالیت های خود را شروع می کنند و سود خود را پیش بینی می کنند و سال بعد در همان زمان وضعیت شرکت را از لحاظ سود و زیان و... رسیدگی میکنند.

مثلا صورت سود و زیان نهایی هر شرکتی به تاریخ منتهی به سال مالی تعیین شده است . یعنی فعالیت مالی یک ساله که در آخرین روز سال مالی به انتهای رسیده است . در مورد صورت سود و زیان در اسلاید بعدی توضیح داده شده است .

ریاست جلسات مجمع

قانون برای مدیریت جلسات مجمع عمومی مجموعه‌ای را در نظر گرفته است که شامل رئیس جلسه، منشی و دو ناظر می‌باشد. ریاست جلسه بر عهده رئیس هیئت مدیره خواهد بود ، مگر اینکه در اساسنامه طور دیگری مقرر کرده باشد و الزامی ندارد تا منشی جزو سهامداران باشد، لیکن ناظران باید از جمله سهامداران باشند.

آگهی دعوت

دعوت کتبی برای جلسات مجمع عمومی نباید از ۱۰ روز کمتر باشد و نیز نباید تا بیش از ۴۰ روز زودتر از تاریخ برگزاری جلسه به سهامداران جلسه به سهامداران ابلاغ شود و این آگهی دعوت باید در روزنامه کثیرالانتشار که برای اطلاعیه‌های شرکت در نظر گرفته شده به چاپ رسد. آگهی دعوت باید شامل دستور کار و تاریخ، ساعت و مکان جلسه باشد. بهنگام حضور سهامداران در جلسه مجمع عمومی رعایت این مقررات ضروری نیست.

حد نصاب تشکیل جلسات مجمع

حد نصاب مورد نیاز چه برای جلسات مجمع عادی و یا فوق العاده بیش از ۵۰٪ از سهام جهت رأی‌گیری است. چنانچه در جلسه عادی در اولین دعوت به حد نصاب نرسد ، در دعوت دوم با هر تعداد از سهامداران دارای حق رأی، رسمیت خواهد داشت. چنانچه در مجمع فوق العاده، در دعوت اول به حد نصاب لازم نرسد در دعوت دوم حد نصاب لازم به $\frac{1}{3}$ سهامداران دارای حق رأی کاهش خواهد یافت.

نصاب اتخاذ تصمیم

تصمیم‌گیری در جلسات عادی نیاز به ۵۰٪ آراء بعلاوه یکی از سهام حاضر در جلسه مجمع دارد. مگر در موقع انتخاب مدیران که اکثریت آراء ضروری است خواهد بود . تصمیم‌گیری در مجمع عمومی فوق العاده نیاز به $\frac{2}{3}$ آراء دارندگان سهام حاضر در جلسه دارد.

کارت ورود به جلسات مجمع (دعوتنامه)

بمنظور حضور در جلسات، ضروری است سهامداران از سوی شرکت کارت ورود دریافت نمایند

جلسات سهامداران

جلسات سهامداران تحت عنوان مجمع عمومی بوده و قانون سه نوع از آن را پیش‌بینی نموده است. اولین مورد مجمع شرکاء یا مؤسسين است که تنها برای شرکتهای سهامی عام الزامی است. دومین شکل آن مجمع عمومی عادی (یا سالانه) است که باید هر سال یک بار برگزار گردد و سومین مورد آن مجمع عمومی فوق العاده است که بنا به درخواست صورت می‌پذیرد . بعلاوه ، دو نوع مجمع ویژه دیگر نیز وجود دارد که با حضور سهامداران تشکیل می‌شود. یکی از آن دو مجمع خاص است که هرگاه حقوق سهامداران ممتاز تغییر یابد باید انجام پذیرد و دیگری مجمع عمومی فوق العاده خاص است که بنا به درخواست هیئت مدیره ، بازرسان یا ۲۰٪ از سهامداران شرکت، بهنگام نیاز در قالب جلسات عادی اما در برنامه‌های غیر از جلسات عادی برگزار می‌گردد.

مجمع عمومی عادی و حدود صلاحیت آن

مجمع عمومی عادی صلاحیت رسیدگی به کلیه امور شرکت به استثنای مواردی که در صلاحیت مجمع عمومی فوق العاده یا قانونی واگذار شده باشند را داراست از جمله موارد مورد بررسی عبارتند از:

- ۱- بررسی و تأیید ترازنامه و حساب سود و زیان و سایر گزارشات مالی
- ۲- بررسی و تأیید گزارش‌های سالانه مدیران
- ۳- بررسی و تأیید گزارش‌های سالانه بازرسان
- ۴- انتخاب مدیران (درصورت خاتمه دوره تصدی)
- ۵- انتخاب بازرسان اصلی بازرسان علی‌البدل
- ۶- تعیین روزنامه کثیر‌الانتشار که حاوی اعلانات قانونی شرکت است

مجمع عمومی فوق العاده

صلاحیت مجمع عمومی فوق العاده

این مجمع صلاحیت رسیدگی به کلیه تغییراتی که در ارتباط با اساسنامه یا سرمایه سهام یا انحلال شرکت باشد را خواهد داشت. مانند تصمیم برای افزایش سرمایه (که بعدا با آن آشنا خواهیم شد).

صورتهای مالی

اگر کسی بخواهد بداند وضعیت مالی شرکت چگونه است تنها راهش بررسی صورت مالی شرکت است . تحلیل صورت مالی شرکتها کار نسبتاً دقیق و فنی است . پس از بررسی صورت مالی مشخص می شود، که گذشته شرکت از لحاظ قدرت فروش سرمایه و سوددهی چگونه بوده است و وضعیت آینده را می شود تخمین زد. نیاز به تحلیل صورتهای مالی کاملاً ضروری است و بسیاری که در انتخاب خود متضرر می شوند، به دلیل توجه نکردن به صورت مالی شرکت می باشد.

صورتهای مالی چند نوع است :

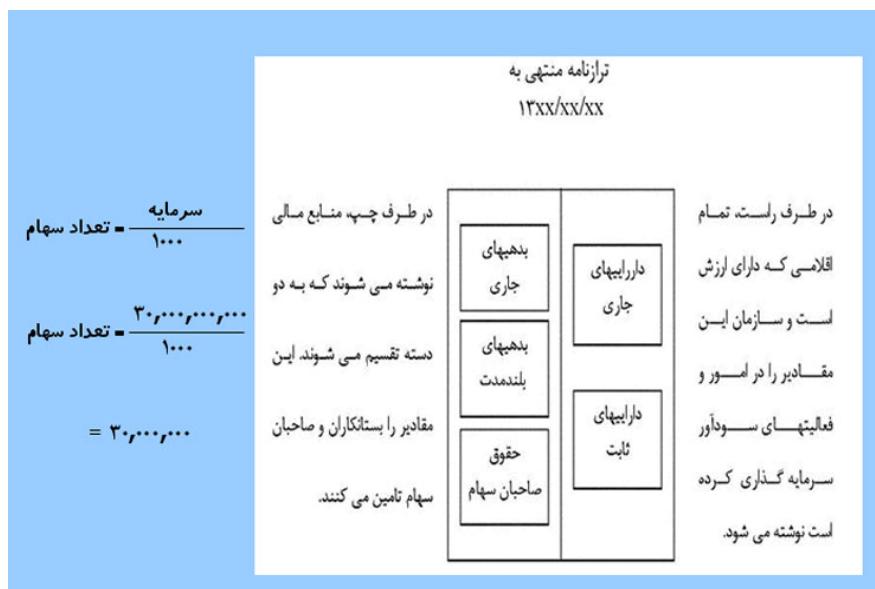
- ۱- ترازنامه
- ۲- صورتحساب سود و زیان
- ۳- صورت حساب سود و زیان انباشته
- ۴- صورت مالی میان دوره ای
- ۵- صورت سرمایه
- ۶- صورت گردش وجوده نقد

ترازنامه چیست؟

ترازنامه صورت مالی است که در آن دارایی های شرکت بدھی های شرکت و سرمایه (حقوق صاحبان سهام) ثبت است. اطلاعات ترازنامه طبقه بندی خاص خود را دارد. مثلاً اول دارایی ها ذکر می شود، بعد بدھی ها و در آخر حقوق صاحبان سهام. ترازنامه، برای سهامداران از این جهت با اهمیت است که معلوم میکند ، شرکت چه میزان دارایی، چه میزان بدھی و سرمایه دارد و بدین وسیله می توان قدرت شرکت را پیش بینی کرد . در شکل بعد یک نمونه ترازنامه را می بینیم.

ترازنامه		در تاریخ ۲۹ آسفند ماه ۱۳۸۲
۸۲ - استفت - ۲۹		۸۲ - استفت - ۲۹
میلیون ریال	بدهیهای جاری:	میلیون ریال
۱۹,۴۳۴	حساب های پرداختی تجاری	۱۹,۲۷۰
۱۵,۳۶۹	سایر حساب ها و اسناد پرداختی	۷۸,۷۲۸
۳۳	پیش دریافت ها	۳۱,۱۷۵
۷,۰۸۹	ذخیره مالیات	۹۸,۰۵۱
۳,۳۴۶	سود سهام پیشنهادی و پرداختی	۵۷۴
۵,۰۵۶	تبهیلات ایال دریافتی	۷۶,۵۰۸
۳۲,۷۷۵	جمع بدھیهای جاری	
بدھیهای غیر جاری:		
۱۱,۵۱۰	ذخیره مرابای پایان خدمت کارکنان	۱۹,۷۶۵
۵۵,۲۶۵	جمع بدھیهای	۲,۱۷۲
	حقوق صاحبان سهام	
۳۰,۰۰۰	سرمایه	۲,۵۶۱
۷۵	الدوخته قاتلی	
۱۲,۹۹۵	سایر اندرخت ها	۳۷۵
۱,۴۹۶	سود ایانته	
۵۲,۰۱۶	جمع حقوق صاحبان سهام	۳۰,۵۷۳
۱۹,۷۸۱	جمع بدھیهای حقوق صاحبان سهام	۱۹,۷۸۱
دارایهای جاری:		
	موجودی تقد	
	حساب ها و اسناد تجاری	
	سایر حساب ها و اسناد دریافتی	
	موجودی موارد و کلا	
	متاریت پیش پرداخت ها	
	جمع داراییهای جاری	
	دارایهای ثابت مشهود	
	سرمایه گذاری پلند مدت	
	سایر دارایی ها	
	سایر حساب های دریافتی پلند مدت	
	جمع داراییهای غیر جاری	
	جمع دارایی ها	

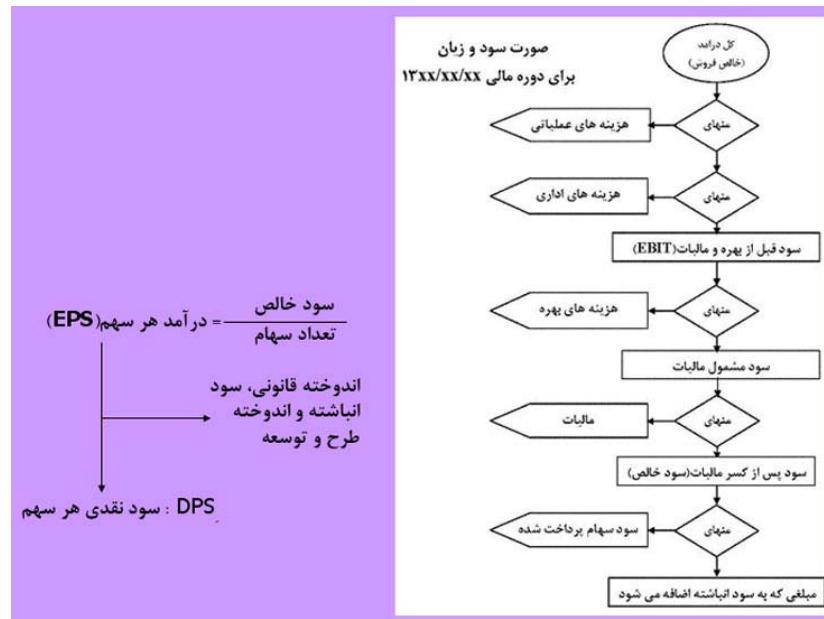

صورتحساب سود و زیان چیست؟

صورت حسابی می باشد که نشان میدهد شرکت مربوطه چقدر درآمد کسب کرده ، چه میزان هزینه داشته و در نهایت چه مبلغ سود و یا زیان شناسایی کرده است .

اهمیت این صورتحساب واضح است ، چرا که برای خرید سهام یک شرکت مهمترین مولفه سودآوری است . در دو تصویر بعدی با این صورتحساب بیشتر آشنا می شوید.

صورت سود و زیان

برای دوره مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۳۸۲

۸۲ - اسفند - ۲۹

میلیون ریال

۱۲۱,۵۶۰

فروش خالص

(۱۰۶,۷۲۰)

بهای تمام شده کالای فروش رفته

۱۴,۸۴۰

سود ناویزه

(۷,۹۵۸)

هزینه های توزیع و فروش و عمومی اداری

۶,۸۸۲

سود (زیان) عملیاتی

(۹۵۶)

هزینه های مالی

۳۶۶

خالص درآمد (هزینه) غیر عملیاتی

۶,۲۹۲

سود قبل از کسر مالیات

(۹۲۸)

مالیات

۵,۳۶۴

سود خالص

سهامداران چگونه صورت سود و زیان را بررسی کنند؟

صورت سود و زیان مقایسه ای به همراه سایر اطلاعات منبع اطلاعاتی خوبی از وضعیت سودآوری شرکت به دست میدهد. در آمدها و هزینه های پیش بینی شده و مقایسه آن با همین موارد به صورت واقعی، محقق شدن و یا محقق نشدن وضعیت سودآوری پیش بینی شده و پوشش سود شرکت را نشان می دهد. در قسمت پایین یک صورت مالی مندرج در سایت سازمان بورس را به همراه اطلاعات آن می بینید.

شرکت اطلاع رسانی بورس

نسبت های مالی به چه معناست؟

نسبت ارزش های به دست آمده از صورت های مالی شرکت که برای بررسی سلامت شرکت و قیمت سهام آن به کار می رود. در میان نسبت های مالی، نسبت جاری، نسبت P/E، نسبت درآمد به دارایی، نسبت قیمت به ارزش دفتری، نسبت سود قبل از کسر مالیات به فروش و نسبت آنی از مهم ترین نسبت ها هستند. ارقام حسابداری که ما را در رسیدن به این نسبت ها کمک می کنند، عبارت اند از: ارزش دفتری، پوشش سود سهام، محصول فعلی، EPS و تغییر پذیری.

نسبت نقدینگی چیست؟

نسبت نقدینگی برابر است با وجوده نقد و اوراق بهادر قابل فروش در بازار، به تعهدات و بدهی های جاری شرکت. این نسبت سرعت پرداخت دیون شرکت به بستانکاران رانشان می دهد.

نسبت سود قبل از کسر مالیات به فروش چیست؟

این نسبت برابر است با سود قبل از کسر مالیات تقسیم بر فروش خالص ضرب در ۱۰۰. این نسبت شاخص مناسبی برای نشان دادن کارایی شرکت است. اگر در مقایسه با سال های گذشته این نسبت کاهش یابد، بدین معناست که هزینه های شرکت بالا رفته یا فروش آن کاهش یافته است. اگر این نسبت افزایش یابد، بدین معناست که هزینه های شرکت نسبت به فروش کاهش یافته و یا فروش افزایش یافته است.

ارزش جاری بازار به چه معناست؟

ارزش بازار کل سهام منتشر شده از سوی شرکت به قیمت جاری در بازار سهام را ارزش جاری می نامیم.

قیمت بازار سهام به چه معناست؟

قیمت بازاری سهم آخرین قیمتی است که طبق گزارش های موجود آن سهم مورد معامله قرار گرفته است.

سهم بازار به چه معناست؟

سهم بازار شرکت، نشان دهنده سهم یا درصد فروش محصولات آن شرکت در مقایسه با کل فروش آن محصول توسط سهم تولید کنندگان است.

بخش سوم:

اصطلاحات بورسی

EPS چیست؟

خلاصه اصطلاح Eps یا سود هر سهم earning per share سهام تقسیم نماییم؛ سود هر سهم به دست می آید. Eps پیش بینی شده : عبارتست از سود هر سهم که شرکت برای سال مالی که در پیش است پیش بینی میکند. Eps تحقق یافته : عبارتست از سود هر سهم که در دوره مالی گذشته به هر سهم تعلق گرفته است. تعديل Eps: شرکت ها در ابتدای سال مالی Eps خود را پیش بینی می کنند که به آن Eps پیش بینی می گویند. ولی گاهی اوقات این سود کمتر و گاهی بیشتر از پیش بینی درمی آید. تعديل کردن به این معناست که با بررسی مشخص می شود که سود پیش بینی شده کمتر یا بیشتر از مبلغ پیش بینی شده درآمده است .

DPS چیست؟

به مقدار سودی که شرکت تقسیم می کند و به طور نقدی به دست سهامدار می رسد گفته می شود. اینکه چه میزان از سود تحقق یافته هر سهم به صورت نقدی توزیع شود و چه میزان در شرکت باقی بماند تصمیمی است که در مجمع عادی سالیانه توسط هیات مدیره به مجمع پیشنهاد داده می شود و سپس به تصویب سهامداران می رسد . فرمول محاسبه سود نقدی توزیع شده یا DPS را می توانید در اسلاید بعدی مشاهده نمایید.

(DPS) سود تقسیمی هر سهم

$$\text{DPS} = \text{EPS} - (\text{اندوخته قانونی} + \text{اندوخته طرح و توسعه} + \text{سود انباشته})$$

EPS: درآمد هر سهم

DPS: سود نقدی هر سهم

نسبت سود تقسیمی هر سهم

$$\text{نسبت سود تقسیمی هر سهم} = \frac{\text{DPS}}{\text{EPS}} < 1$$

درآمد باقی مانده به چه معناست؟

در آمد باقی مانده بخشی از درآمد شرکت است که بین سهامداران تقسیم نشده است ولی به عنوان ذخیره انباشت شده برای رشد شرکت یا استفاده از آن در موارد اضطراری نگه داری می شود. در آمد باقی مانده را سود تقسیم نشده، مازاد درآمدیا ذخیره نیز می نامند.

سهم بازار به چه معناست؟

سهم بازار شرکت نشان دهنده سهم یا در صد فروش محصولات آن شرکت در مقایسه با کل فروش آن محصول توسط سهم تولید کنندگان است.

نماد معاملاتی باز و بسته چیست؟

پس از آنکه شرکت های سهامی عام در بازار بورس پذیرفته شدند، برای اینکه اوراق سهام آنها در بازار بورس قابل دادوستد باشد، باید نماد معاملاتی آنها در تابلو بورس بازشود. پس از بازشدن نماد معاملاتی، خرید و فروش سهام به طور مرتب و روزانه انجام می شود. حال اگر مدیران شرکت بخواهند، هرگونه تغییری در اصول اساسی شرکت ایجاد کنند، باید نماد معاملاتی شرکت در تابلوی بورس بسته شود و امکان دادوستد سهام منتفی گردد و متوقف بشود. این تغییر می تواند شامل تعديل EPS، تغییر محل شرکت، افزایش سرمایه یا هر تغییر دیگری باشد.

مدیریت قیمت:

هر سهم در هر روز نهایتاً تا حد مشخصی میتواند افزایش یا کاهش داشته باشد.

الف: حد اکثر نوسان روزانه: دامنه تغییرات روزانه قیمت = $\frac{1}{2}$

قیمت پایانی روز قبل = ۱۰,۰۰۰ ریال

حداقل قیمت روز جاری

۹,۸۰۰

حداکثر قیمت روز جاری

۱۰,۲۰۰

ب- نوسان نامحدود در روزهای خاص:

۱- اولین روز معامله پس از برگزاری مجمع عمومی عادی سالیانه

۲- اولین روز معامله پس از تصویب افزایش سرمایه

۳- اولین روز معامله پس از انتشار اطلاعیه تعديل EPS شرکت با بیش از ۱۰ درصد تغییر

سهام فعال به چه معناست؟

سهامی است که به طور مکرر و روزانه مورد معامله قرار می‌گیرد و با این ویژگی، از سهامی که نیمه فعال است و کمتر مورد معامله قرار می‌گیرد، متمایز می‌شود. سهام شرکت‌های بزرگ و مهمنمایی باشند و خصوص شرکت‌هایی که نسبت به تحولات اقتصادی و سیاسی حساس هستند و بنابراین در معرض تغییرات ناگهانی قیمت قرار دارند.

سهام غیر فعال چه سهامی هستند؟

این سهام به ندرت در بازار خرید و فروش قرار می‌گیرد، هرچند در شمار سهام فهرست شده است. سهام غیر فعال، سهامی است که به سختی خریدار یا فروشنده‌ای برای آن‌ها یافت می‌شود. اختلاف بین قیمت خرید و فروش چنین سهامی، ممکن است بسیار زیاد باشد.

بازار حساس به چه معناست؟

بازار سهامی که به تحولات سیاسی و اقتصادی نظیر بودجه سالانه، رشدنا مطلوب صنعتی، حذف یا مقرارت نظارت بر قیمت‌ها، تغییر دولت و امثال آن به شدت واکنش نشان می‌دهد، بازار حساس نام دارد.

بازار ضعیف و کم رونق به چه معناست؟

بازار ضعیف به بازاری گفته می شود که خریداران اندکی در آن حضور داشته باشند. در این بازار قیمت با اندکی فشار فروش رو به تنزل می گذارد.

۱ افزایش سرمایه

معمولاً پس از پیشنهاد هیئت مدیره و ارائه طرح توجیهی افزایش سرمایه و مشخص نمودن روش و محلی که مبلغ حاصل از افزایش سرمایه قرار است در آنجا سرمایه گذاری شود، این افزایش به میزان مشخص، (مثلاً ۱۰۰٪) به تصویب مجمع می رسد.

پس از آن این افزایش سرمایه در اختیار هیئت مدیره قرار میگیرد و هیئت مدیره پس از طی مراحل قانونی و جلب رضایت سازمان بورس اقدام به ثبت این افزایش مینماید.

اصولاً افزایش سرمایه به سه طریق امکان پذیر است که ابتدا آنها را نام برده و سپس در قسمت های بعدی تو ضیحات لازم را می آوریم :

- ۱- افزایش سرمایه به روش جایزه
- ۲- افزایش سرمایه از محل آورده نقدی
- ۳- افزایش سرمایه به روش صرف سهام

۱- افزایش سرمایه به روش جایزه :

همانطور که میدانیم ، معمولاً شرکتها مقداری از سود سالیانه خود را در حساب اندوخته ذخیره مینمایند و در زمان مقتضی با انتقال موجودی این حساب به حساب سرمایه و انتشار اوراق سهام جدید، سرمایه اسامی شرکت را افزایش میدهند و سپس اوراق سهام جدید را به نسبت سهام قبلی بین سهامداران توزیع مینمایند . چون در این حالت سهامداران پولی بابت اوراق جدید پرداخت نمی نمایند ، اصطلاحاً به آن افزایش سرمایه به روش جایزه میگویند . در این حالت معمولاً نسبت کاهش قیمت سهم ، بعد از افزایش کمی کمتر از ، نسبت افزایش سرمایه است.

بعنوان مثال یکی از شرکتهایی که به این روش افزایش سرمایه داده است ، سرمایه گذاری ملی ایران بود ، که سرمایه خود را به میزان ۲۰۵۰ میلیارد ریال افزایش داد. که این مبلغ را از محل سود تقسیم شده و مطالبات سهامداران تامین نمود . این شرکت حدوداً ۲۴۱ درصد افزایش سرمایه داد ولی با توجه به اینکه قیمت این سهم قبل از مجمع ۶۸۵۱ ریال و بعد از آن ۲۲۰۶ ریال شد ، میتوان دید که با وجودی که افزایش این شرکت حدود ۲۴۱٪ بوده ولی افت قیمت آن با نسبت حدوداً ۲۱۰٪ بوده است.

۳- افزایش سرمایه از محل آورده نقدی:

زمانی که شرکت اندوخته ای جهت افزایش سرمایه در اختیار ندارد و جهت ایجاد نقدینگی قصد افزایش سرمایه را داشته باشد ، میتواند از این روش برای افزایش سرمایه استفاده کند . (توضیح اینکه گاهی شرکتها مقداری از مبلغ افزایش سرمایه را بصورت اندوخته دارند . ولی این مقدار برای افزایش مورد نظر کافی نیست، در این حالت شرکت میتواند، از روش اول و دوم هم‌مان مبلغ افزایش سرمایه را تامین کند .)

در این حالت شرکت به هر سهامدار به نسبت تعداد سهام قبلی امتیازی جهت خرید سهام جدید میدهد که اصطلاحاً به آن حق تقدم می‌گویند . پس از ثبت افزایش به این روش برگه‌های حق تقدم به آدرس سهامداران ارسال می‌گردد . سهامداران پس از دریافت برگه‌های حق تقدم در صورت تمایل ، مبلغ اسمی سهام متعلقه (که تعداد آن در برگه حق تقدم مشخص می‌شود)، را در مهلت مقرر به حساب شرکت واریز نموده و پس از مدتی (معمولاً از یک تا چهار ماه) برگه‌های سهام جدید به سهامداران داده می‌شود .

در صورتی که سهامدار به هر علتی ، مایل نباشد از امتیاز حق تقدم خویش استفاده نماید، میتواند این امتیاز را به دیگری واگذار نماید . برای اینکار می‌بایست با مراجعت به کارگزاری و تکمیل فرم درخواست فروش تقاضای فروش حق تقدم خود را بنماید .

خریداران برگه‌های حق تقدم ، می‌بایست علاوه بر پرداخت مبلغی که بابت خرید حق تقدم به فروشنده می‌پردازند مبلغ اسمی تعداد حق تقدم خریداری شده را نیز به حساب شرکت واریز و به انتظار دریافت برگه‌های سهام بمانند . معمولاً با توجه به اینکه تبدیل برگه‌های حق تقدم به برگه سهم مدتی بطول میانجامد و در طول این مدت امکان خرید و فروش روی آن وجود ندارد و به نوعی پول پرداختی بایت این سهام تا زمان تبدیل شدن به سهم بلوکه می‌گردد ، تفاوت قیمت برگه حق تقدم با قیمت سهام شرکت در بازار کمی بیشتر از ۱۰۰۰ ریال (مبلغ اسمی سهم) می‌باشد . که این اختلاف قیمت با انتظارات بازار نسبت به آینده سهم و سابقه شرکت در مدت زمان ارسال برگه‌های سهام جدید رابطه معکوس دارد و هر چه قدر دید بازار نسبت به آینده شرکت و سابقه شرکت در ارسال برگه‌های سهم مثبت تر باشد، تقاضا برای خرید ان بیشتر و در نتیجه این اختلاف قیمت کمتر می‌شود .

در زمانی که به هر دلیلی سهامداری از حق تقدم خود استفاده ننماید و یا به علت نداشتن آدرس پستی دقیق تزد شرکت موفق به دریافت برگه حق تقدم خود نشود ، شرکت پس از فروش این برگه‌ها در بازار وجه آن را در حساب سهامدار نزد شرکت نگهداری می‌نماید .

مثال : فرض کنید شرکتی با سرمایه ۱۰۰۰۰ میلیون ریال منقسم به ۱۰ میلیون برگه سهم افزایش سرمایه ای به میزان ۱۰٪ را در نظر دارد . در این حالت به هر یک از سهامداران ، معادل سهام قبلی شان امتیاز حق تقدم تعلق می‌گیرد . (به ازاء هر ۱ سهم ۱ سهم جدید) و سهامداران پس از واریز ۱۰۰۰ ریال برای هر حق تقدم صاحب یک سهم جدید می‌گردند . قیمت سهم پس از بازگشایی ، معمولاً اینگونه محاسبه می‌شود که در ارزش بازارهای یک از سهامداران از شرکت مذبور تغییری حاصل نشود . فرضاً اگر قیمت سهم قبل از مجمع ۵۰۰۰ ریال بوده باشد با توجه به اینکه بابت هر سهم ۱۰۰۰ ریال پرداخت شده دارنده هر یک سهم در گذشته اکنون دارای ۲ سهم می‌باشد . که هر یک از آنها دارای ارزش حدوداً ۳۰۰۰ ریال در بازار است .

حال فرض کنید شرکت مذبور مبلغ ۵۰۰۰ میلیون ریال بصورت اندوخته دارد . برای افزایش سرمایه ۱۰۰ درصدی نیاز به ۵۰۰ میلیون ریال دیگر دارد، که در این حالت، سهامداران به ازاء پرداخت ۵۰۰ ریال برای هر سهم ، معادل سهام قبلی خود سهام جدید دریافت می‌کنند . در این حالت ، اصطلاحاً می‌گویند شرکت از طریق اندوخته و آورده نقدی افزایش سرمایه داده .

فرمول کلی برای محاسبه حداقل قیمت سهم پس از افزایش بصورت زیر است :

$$\text{حداقل قیمت پس از افزایش} =$$

(قیمت سهم قبل از افزایش + مبلغ اسمی به نسبت حق تقدم متعلقه به یک سهم)

(تعداد حق تقدمی که به هر سهم تعلق میگیرد $1 + \frac{1}{5}$)

فرض اگر قیمت سهم شرکت قبل از مجمع 3000 ریال باشد و شرکت 5% افزایش سرمایه بدهد تعداد حق تقدم متعلقه هر سهم برابر $5/1$ میباشد، که حداقل قیمت هر سهم پس از مجمع برابر میشود با $(5000 + 3000) / 1.5 = 5000 + 2000$ تقسیم بر 1.5 که برابر است با حدودا 2330 ریال.

۳- افزایش سرمایه به روش صرف سهام

در این روش، شرکت سهام خود را به مبلغی بیش از قیمت اسمی و از طریق پذیره نویسی بفروش رسانده و تفاوت حاصل از قیمت فروش و قیمت اسمی سهام را ، به حساب اندوخته منتقل و یا در ازای آن سهام جدید ، به سهامداران قبلی میدهد .

یکی از دلایلی که اخیرا این روش نسبت به روش افزایش از طریق آورده بیشتر مورد توجه شرکتها قرار گرفته، این است که در این روش شرکت مبلغ مورد نظر برای افزایش سرمایه را در مدت کمتری از طریق پذیره نویسی تامین میکند. برخلاف روش آورده، که معمولاً تامین مبلغ افزایش سرمایه تا آخرین روزهای پایان مهلت استفاده از حق تقدم و همچنین به فروش رساندن حق تقدم های استفاده نشده ، به طول میانجامد . در ایران گاهی شرکتها مبلغ مورد نیاز برای افزایش سرمایه را از طریق فروش تعدادی برگه سهام به نرخی بالاتر از قیمت اسمی تامین نموده و مابقی سهام را بین سهامداران قبلی توزیع نموده اند . بعنوان مثال فرض کنید شرکتی 10000 میلیون سرمایه دارد و تعداد برگه های سهام آن 10 میلیون می باشد و هر سهم این شرکت در بازار، 9000 ریال معامله می شود و این شرکت قصد دارد، سرمایه خود را به میزان 100% و از طریق صرف سهام افزایش دهد . مبلغ مورد نیاز برای افزایش سرمایه 10000 میلیون ریال می باشد که معادل 10 میلیون برگه سهام جدید است

*) تذکر اینکه این محاسبه فقط یک مثال است و اینکه شرکت سهام خود را به چه قیمتی باید پذیره نویسی کند خود مستلزم بحث مفصلی است) حال ، اگر فرض این شرکت سهام جدید را به مبلغ 5000 ریال پذیره نویسی کند، با فروش 2 میلیون سهم مبلغ مورد نیاز افزایش سرمایه تامین می گردد و شرکت مابقی سهام جدید یعنی 8 میلیون سهم را بین سهامداران قبلی تقسیم مینماید .

به عبارتی به ازای هر 10 سهم قبلی، 8 سهم جدید ، (بدون پرداخت وجهی) ، به سهامداران قبلی تعلق می گیرد . (از نظر حسابداری شرکت پس از فروش 2 میلیون سهم به قیمت 5000 ریال اضافه مبلغ اسمی بر روی هر سهم یعنی 4000 ریال که برای 2 میلیون سهم معادل 8000 میلیون ریال میشود را به حساب اندوخته منتقل و از محل این حساب افزایش سرمایه ای به روش جایزه و به نفع سهامداران قبلی میدهد).

این مورد از روش‌های افزایش سرمایه بدليل اینکه به تازگی در ایران رواج پیدا کرده لذا قیمت گذاری آن دارای بحث مفصلی است و مثال بالا فقط برای روشن شدن این روش افزایش سرمایه بود.

انواع روش‌های افزایش سرمایه

۱- سود انباشته، اندوخته طرح و توسعه ← سهام جایزه

$$\frac{\text{قیمت قدیم}}{\text{نسبت افزایش} + 1} = \text{قیمت جدید}$$

۲- آورده نقدی و مطالبات ← حق تقدم

$$\frac{\text{نسبت افزایش} \times 1000 + \text{قیمت قدیم}}{\text{نسبت افزایش} + 1} = \text{قیمت جدید}$$

انواع روش‌های افزایش سرمایه (مثال)

قیمت سهام شرکتی ۲۰۰۰ ریال است. این شرکت ۱۵۰ درصد افزایش سرمایه می‌دهد.
برآورد قیمت جدید چقدر خواهد بود؟

۱- سود انباشته، اندوخته طرح و توسعه ← سهام جایزه

$$\frac{2000}{1 + 1/5} = \text{برآورده قیمت جدید} = 18000$$

۲- آورده نقدی و مطالبات ← حق تقدم

$$\frac{1/5 \times 20000 + 10000}{1 + 1/5} = \text{برآورده قیمت جدید} = 18600$$

نمونه های برگه حق تقدم و فیش واریزی را در ذیل مشاهده نمایید.

گواهینامه حق تقدیم خرید سهام

شرکت سرمایه‌گذاری بانک ملی ایران (سهامی عام)

نشانی: تهران خیابان ولی‌عصر بالاتر از سه راه شهید
بهشتی کوچه نادر بلاتک ۲ - کد پستی: ۱۵۱۱۶

شماره ثبت: ۸۹۵۸۴

سرمایه ثبت شده: ۱,۶۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

شماره گواهینامه:

تاریخ گواهینامه: ۱۳۸۳/۰۵/۲۷

شماره سهامداری: ۷۳۹۳

نام سهامدار:

نام سهامدار: مشهد

کد پستی:

سهامدار محترم:

بیرو مصوبات مجمع عمومی فوق العاده مورخ ۱۳۸۳/۴/۲۸ و هیئت مدیره مورخ ۵/۲۱ ۱۳۸۳ مقرر گردیده است، سرمایه شرکت از مبلغ یکهزار و شصصد و ده میلیارد ریال به مبلغ دو هزار و هفتصد و سی و هفت میلیارد ریال افزایش نادی تووجه شما را به مراتب زیر جلب می‌نماید:

۱ - تعداد سهام فعلی:	۵۳۵	سهم	۸ - مبلغ سرمایه فعلی:	۱,۶۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۲ - تعداد سهام قابل خرید:	۳۷۴	سهم	۹ - مبلغ افزایش سرمایه:	۱,۱۲۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۳ - نوع سهام: عادی یا نام:			۱۰ - درصد افزایش سرمایه:	هفتاد درصد سرمایه فعلی
۴ - ارزش اسامی هر سهم:	۱۰۰ ریال		۱۱ - مهلت استفاده از حق تقدم: از ۱۳۸۳/۷/۲۵ تا ۱۳۸۳/۵/۲۷	
۵ - مبلغ سهام قابل خرید:	۳۷۴,۰۰۰ ریال		۱۲ - نحوه و اریز وجوه سهام جدید:	
۶ - از محل مطالبات حال شده:	۷۲,۰۲۵ ریال		واریز مبلغ مندرج در بند (۷) پس از تکمیل پیش گواهینامه	۲۸۹ نزد بانک
۷ - مبلغ واریز نقدی:	۳۰۱,۷۷۵ ریال		ملی شعبه خیابان پارک کد ۱۸۳	

توجه: به منظور تسهیل در پرداخت و انجام کنترل‌های لازم فقط با استفاده از فیش پیوست واریز انجام پذیرد.

الف - مبلغ مندرج در ردیف (۷) بایت سهام قابل خرید ردیف (۴)، می‌باشد مبلغ مقتدر مبلغ مورخ در ردیف (۱۱) به حساب بانکی مندرج در ردیف (۱۲) بنام این شرکت واریز و اصل فیش پیوست به همراه اصل این گواهینامه (پس از تکمیل پیش گواهینامه) طی مهلت قانونی مندرج در ردیف (۱۱) به امور سهامداران شرکت ارائه و یا بوسیله پست سفارشی ارسال گردد.

ب - دارنده این گواهینامه در مهلت مقرر ردیف (۱۱) می‌تواند تمام یا قسمتی از حق تقدم خود را منحصر از طریق سازمان بورس اوراق بهادر و اکذار نماید، بدینه است چنانچه از این گواهینامه در مهلت مقرر مندرج در ردیف (۱۱) توسط دارنده آن و یا شخصی که تمام یا قسمتی از حق تقدم مندرج در ردیف (۲) به وی واکذار شده است استفاده نگردد، هیچ یک حق نسبت به سهام قابل خرید مزبور نخواهد داشت و سهام بدینه نویسی نشده از طریق بورس اوراق بهادر تهران به عموم عرضه و مبلغ فروش پس از کسر هزینه‌های مربوط به حساب ڈینقه منظور خواهد شد.

ج - کسانیکه قسمتی از حق تقدم خود را از طریق سازمان بورس اوراق بهادر و اکذار نموده و تصمیم به استفاده از مابقی حق تقدم را شخصاً دارند الازمی است که اصل این گواهینامه را به کارگزار فروشنده حق تقدم تحويل و کمی آن را به همراه فیش نقدی و واریز مبلغ بابت مابقی حق تقدم به شرکت ارسال نمایند.

عضو هیأت مدیره

مدیر عام

(۱) مخصوص استفاده از حق تقدیم خرید سهام جدید از محل مطالبات حال شده

سهام	ریال بهای اسمی تعداد	با امضاء ذیل این برگه به آن شرکت اجازه داده می‌شود که مبلغ از سهام جدید که به موجب این گواهینامه، حق تقدیم خرید آنرا دارم از محل مطالبات حال شده (مندرج در ردیف ۶ گواهینامه) برداشت نموده و اوراق سهام مربوطه را به نام اینچنان/این شرکت صادر نمایند.
محل صدور:	شماره ثناسنامه/ثبت:	نام و نام خانوادگی:
تلفن:		آدرس:
مهر و امضاء	تاریخ:	

(۲) مخصوص استفاده سهامدار از حق تقدیم خرید سهام از محل مطالبات و واریز نقدی

۱۳۸۳/ مورخ /	ریال (مندرج در ردیف ۷ گواهینامه) طی فیش بانکی شماره به حساب بانکی (مندرج در ردیف ۱۲ گواهینامه) با بت تنمه بهای اسمی تعداد ریال از محل مطالبات (مندرج در ردیف ۶ گواهینامه) به آن شرکت اجازه داده می‌شود مبلغ اوراق سهام را به اینچنان/این شرکت صادر نمایند.	
محل صدور:	شماره ثناسنامه/ثبت:	نام و نام خانوادگی:
تلفن:		آدرس:
مهر و امضاء	تاریخ:	

(۳) فرم انتقال حق تقدیم سهام جدید

۱۳۸۳/ مورخ /	سهم از حق تقدیم خرید این گواهینامه را از طریق سازمان بورس اوراق بهادر به اطلاع می‌رساند اینچنان/این شرکت تعداد تهران به و اگذار نموده ام. خواهشمند است با دریافت فیش بانکی شماره ۱۳۸۳/ مورخ / معادل ارزش اسمی سهام مذبور به مبلغ ریال و اعلامیه خرید و فروش سهام شماره اوراق بهادر، اوراق سهام مربوطه را بنام خریدار/خریداران صادر فرمایند.	
محل صدور:	شماره ثناسنامه/ثبت:	نام و نام خانوادگی:
تلفن:		آدرس:
مهر و امضاء	تاریخ:	

یادآوریهای مهم:

- در صورت تمایل به استفاده از حق تقدیم خرید سهام به نام خودتان و در حالتی که مبلغ مطالبات حال شده شما (ردیف ۶ گواهینامه) جهت سهام قابل خرید (ردیف ۵ گواهینامه) کفايت می‌کند، قسمت (۱) فرم استفاده از حق تقدیم را تکمیل، و در حالتی که بابت تنمه بهای اسمی سهام قابل خرید نیاز به واریز وجه (ردیف ۷ گواهینامه) باشد قسمت (۲) فرم استفاده از حق تقدیم را تکمیل، و به همراه اصل نسخه سوم فیش واریز وجه (فرم سه نسخه‌ای پیوست) به نشانی شرکت پست سفارشی نموده و یا تحويل فرمایند.
- در صورت تمایل به انتقال حق تقدیم به سایرین ضروری است ضمن مراجعته به کارگزار خود در سازمان بورس اوراق بهادر و با استفاده از "فرم انتقال حق تقدیم سهام جدید" در قسمت (۳) فرم، نسبت به انتقال حق تقدیم خود طی ملہت پذیره نویسی اقدام نمایند.

شirkat sormayeh gizari chonut yimeh (sehami am)

گواهینامه حق تقدم خرید سهام

شماره ثبت: ۱۲۱۹۱۸

صندوق پستی: ۱۸۸۹ - ۰۴۵۸۷۵ - تلفن: ۰۴- ۸۸۷۸۶۵۹۰ - ۰۴- ۸۸۷۸۳۹۵۹۳

سهامدار محترم: شرکت / سرکار خانم / جناب آقای

کد بورس:	شماره سهامدار:	شماره ثبت / شناسنامه:
۱۳۸۴/۱۰/۱۲	و حسب تخصیم مجمع عمومی فوق العاده مورخ ۱۳۸۴/۸/۲۹ و مصوبه هیئت مدیره	پیرو آگهی متدرج در روزنامه اطلاعات مورخ
۱۳۸۴/۱۰/۷	سهامایه شرکت از مبلغ پانصد میلیارد ریال به مبلغ هفتاد و پنجاه میلیارد ریال (معادل ۵ درصد از محل اورده نقدی و مطالبات سهامداران افزایش می یابد. لذا گواهینامه حق تقدیم خرید سهام و ورقه تعهد خرید سهام ارسال و توجه شما را به مراقب زیر جلب مینماید:	سهامایه شرکت از مبلغ پانصد میلیارد ریال به مبلغ هفتاد و پنجاه میلیارد ریال (معادل ۵ درصد از محل اورده نقدی و مطالبات سهامداران افزایش می یابد. لذا گواهینامه حق تقدیم خرید سهام و ورقه تعهد خرید سهام ارسال و توجه شما را به مراقب زیر جلب مینماید:
۱- تعداد سهام فعلی:	۱۱۵۵	سهام
۲- تعداد سهام قابل خرید:	۵۷۷	سهام
۳- مبلغ اسمن هر سهم:	۵۰۰	ریال
۴- ارزش سهام قابل خرید:	۵۷۷,۰۰۰	ریال
۵- از محل مطالبات سهامدار:	۱۷۳,۲۵۰	ریال
۶- مبلغ واپریز نقدی:	۴۰۳,۷۵۰	ریال
۷- مبلغ سرمایه فعلی:	۵۰۰,۰۰۰	ریال
۸- مبلغ افزایش سهامایه:	۲۵۰,۰۰۰	ریال
۹- درصد افزایش سهامایه:	۵۰	درصد
۱۰- مشخصات حساب یابنک:	۴۶۴۴۳۷۵	حساب سبوده کوتاه مدت شماره ۴ نزد یانک تجارت
۱۱- مبلغ استفاده از حق تقدیم:	۱۳۸۴/۱۰/۱۵	تاریخ

نحوه واریز وجوه سهام دارد: ۱- به نام شخص سهامدار واریز مبلغ مدرج در ردیف ۶ محاسب یانکی مدرج در ردیف ۱۰

^{۱۰} به نام انتقال گیرنده: واریز مبلغ مندرج در ردیف ^۴ بحساب پانکی مندرج در ردیف ^{۱۰}

* لطفاً بمنظور تسهيل در برداخت و تسریع کتر لهای مورد لزوم منحصر آ با استفاده از فش یانکی نیوست وارن انعام نیزد.

الف) مبلغ هندریج در ردیف (۶) فوق مبایست خلف مهملت مقرر در ردیف (۱۱) با استفاده از هیچ چالکی چیزیست از طریق یکی از شعب

نکات نجات: ۵- باب کشیده به حساب ناتکر. متد ۲۵- دیف (۱۰) نام اد. ش کست ۹۴۰۰ و اصا. فت. ناتکر. به وحده به هم اد. گاه استهمه.

²² 小说中对“老北京”的描绘，是通过“我”对“老北京”的回忆和“老北京”的老者们之口来完成的。

¹⁰ مہمنت سعید، مترجم "میرا بیویت" (میرا بیویت)، میرا بیویت، ۱۹۷۰ء، میرا بیویت کا مترجم تھا۔

و پاره سهم ایجاد شده از خرید سازمان بورس اوراق بهادار تهران به علوم عصره و مایه انتها و ادرویں اسمی و بیهای فروخته شده، پس از این

هزینه های عربیote به حساب سهامدار ذی پسند متفقون خواهد شد.

نیز، ریاست مدیریت

مدیو کامپل

کد بستی:

تاشی گیرنده: تهران

* وزیر امور خارجہ نے ۲۸ کارگزاری سپریم کورٹ کا حکم مخالف کیا۔

حق تقدم

۱) مخصوص استفاده سهامدار از حق تقدیم خرید سهام از محل مطالبات	
<p>شirkat sormayeh gizari chonut beyme (sehami عام)</p> <p>اینچنان / این شرکت موافقت خود را با خرید تعداد اعلام مینمایم. خواهشمند است مبلغ</p> <p>سهم از سهام جدید که به موجب این گواهینامه، حق تقدیم خرید آن را دارد ریال از محل مطالبات حال شده (مندرج در ردیف ۵ گواهینامه) برداشت نموده و اوراق سهام جدید را بنام اینچنان / این شرکت صادر نماید.</p>	
نام کامل:	شماره شناسنامه / ثبت:
تلفن:	تاریخ:
مهر و امضاء:	کد پستی:
۲) مخصوص استفاده سهامدار از حق تقدیم خرید سهام از محل مطالبات و آورده نقدی	
<p>الف) شirkat sormayeh gizari chonut beyme (sehami عام)</p> <p>ضمن واپیز مبلغ ریال (مندرج در ردیف ۶ گواهینامه) به موجب فیش یانکی شماره حساب یانکی (مندرج در ردیف ۱۰ گواهینامه) بایت تمه بهای اسمی تعداد سهم قابل خرید (مندرج در ردیف ۲ گواهینامه)</p> <p>ریال از محل مطالبات حال شده (مندرج در ردیف ۵ گواهینامه) برداشت نموده و اوراق سهام را به خواهشمند است مبلغ</p> <p>نام اینچنان / این شرکت صادر نماید.</p>	
نام کامل:	شماره شناسنامه / ثبت:
تلفن:	تاریخ:
مهر و امضاء:	کد پستی:
۳) فرم انتقال حق تقدیم سهام جدید	
<p>ب) شirkat sormayeh gizari chonut beyme (sehami عام)</p> <p>به اطلاع می رساند اینچنان / این شرکت تعداد سهم از حق تقدیم خرید این گواهینامه را از طریق سازمان بورس اوراق بهادر و اگذار نموده ام. خواهشمند است با دریافت فیش یانکی شماره به موrex / ۱۳۸۴ / ۱ معادل ارزش اسمی سهام مزبور به مبلغ موrex / ۱۳۸۴ / ۱ سازمان بورس اوراق بهادر، اوراق سهام مربوطه را بنام خریدار / خریداران صادر فرماید.</p>	
نام کامل:	شماره شناسنامه / ثبت:
تلفن:	تاریخ:
مهر و امضاء:	کد پستی:

راهنمای تکمیل فرم

- ۱ - سهامداران گه مبلغ مطالبات حال شده آنان (ردیف ۵ گواهینامه) جهت سهام قابل خرید گفایت می کند. قسمت (۱) فرم را تکمیل و با چسبت سفارشی به شانی شرکت ارسال یا تحویل فرمایند.
- ۲ - سهامداران گه بابت تمه بهای اسمی سهام قابل خرید نیاز به واپیز وجه (ردیف ۷ گواهینامه) دارند. قسمت (۲) فرم استفاده از حق تقدیم خرید سهام را تکمیل و به همراه نسخه سوم فیش واپیز وجه (فرم سه نسخه ای پیوست) به شانی شرکت پست سفارشی تهوده یا تحویل فرمایند.
- ۳ - سهامداران گه مایل به و اگذاری بخشی یا تمام حق تقدیم خرید سهام خود به دیگران (منحصراً از طریق کارگزاران سازمان بورس اوراق بهادر) می باشند. حسب مورد، قسمتهای (۱)، (۲) و (۳) را بصیران موردنظر تکمیل فرمایند.

* خواهشمند است بدون جدا نمودن قسمتهای مختلف فرم، پس از تکمیل، نسبت به عویت آن ظرف مهلت مقرر به شانی شرکت اقدام فرمائید.

 بانک تجارت شعبه دکتر بهشتی - سپهروردی کد ۲۲۹ تاریخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۵ نام صاحب حساب: شرکت سرمایه گذاری صنعت بینه (سهامی عام) مبلغ بد عده: ۴۰۳۷۵۰ ریال به حروف: چهارصدوسه هزار و هفتصد و پنجاه امضا برداخت کننده: ۱- بدهی‌سنه ناید می‌شود که مبلغ مذکور در جدول زیر در را بات و به حساب فوق مذکور شده است. ۲- رسیده‌ای که با مالک نهادی آن بنک شست نشده باشد از طریق اختصار مراجعت نماید. ۳- مبلغ شست نشده بدهی‌سنه ناید با مبلغ بد عده مطالعه ناشنید و در غیر معمول مبلغ آن را برداشت نماید. کد معامله: ۰۷ شماره سند: ۶۴۰۷۴۲ شماره حساب: ۴۶۲۴۳۷۵۷ مهر و امضا شعبه	 بانک تجارت شعبه دکتر بهشتی - سپهروردی کد ۲۲۹ تاریخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۵ نام صاحب حساب: شرکت سرمایه گذاری صنعت بینه (سهامی عام) مبلغ بد عده: ۴۰۳۷۵۰ ریال به حروف: چهارصدوسه هزار و هفتصد و پنجاه امضا برداخت کننده: ۱- بدهی‌سنه ناید می‌شود که مبلغ مذکور در جدول زیر در را بات و به حساب فوق مذکور شده است. ۲- رسیده‌ای که با مالک نهادی آن بنک شست نشده باشد از طریق اختصار مراجعت نماید. ۳- مبلغ شست نشده بدهی‌سنه ناید با مبلغ بد عده مطالعه ناشنید و در غیر معمول مبلغ آن را برداشت نماید. کد معامله: ۰۷ شماره سند: ۶۴۰۷۴۲ شماره حساب: ۴۶۲۴۳۷۵۷ مهر و امضا شعبه
--	--

شاخص چیست؟

کلمه شاخص (INDEX)، در کل، به معنای نمودار یا نشان دهنده، یا نماینده می‌باشد .
 شاخص ، کمیتی است که نماینده چند متغیر همگن می باشد و وسیله ای برای اندازه گیری و مقایسه پدیده هایی است که دارای ماهیت و خاصیت مشخصی هستند ، که بر مبنای آن میتوان ، تغییرات ایجاد شده در متغیرهای معینی را در طول یک دوره ، بررسی نمود .
 محاسبه شاخص برای هر شرکت ، صنعت یا گروه یا دسته ، امکان پذیر است و می توان آن را محاسبه نمود .

برای محاسبه شاخص ، یک سال را به عنوان سال مبنا یا پایه فرض کرده و پس از تقسیم ارزش جاری، بر ارزش مبنا (

ارزش سال پایه)، آن را در عدد ۱۰۰ ضرب می کیم . عدد بدست آمده، شاخص آن گروه یا دسته مورد نظر را به ما نشان می دهد . در هر بازار بورس اوراق بهاداری، میتوان بنا بر احتیاج و کارایی شاخصهای زیادی را تعریف و محاسبه نمود . در تمام بورس های دنیا نیز، شاخص های زیادی برای گروهها و شرکتهای مختلف محاسبه می شود. عنوان مثال در بازار سهام امریکا شاخص داو جونز (DOW &JONES) تغییرات ۳۰ شرکت صنعتی ۲۰ شرکت حمل و نقل و ۱۵ شرکت خدماتی را نشان میدهد و یا شاخص نزدک (NASDAQ) تغییرات سهام خارج از بورس را نشان می دهد . دیگر شاخصهای معروف برخی از بورس های دنیا عبارتند از :

بورس نیویورک S&P250 که برای ۲۵۰ شرکت محاسبه می شود و S&P500 که برای ۵۰۰ شرکت محاسبه می شود . بورس لندن (FTSE) توکیو (NIKKEI) و (TOPIX) آمستردام (AXP) فرانسه (CAC) و آلمان (DAX) (MIBAS) که شاخص های TOPIX-NASDAQ-S&P میباشدند .

در بورس اوراق بهادار تهران نیز، شاخص های زیادی محاسبه می گردد، که هر شخص یا گروهی بنا به نیاز خود از آنها استفاده میکند .

شاخص کل قیمت (TEPIX)

شاخص کل قیمت ، که مخفف کلمه TEHRAN PRICE INDEX می باشد، یکی از اصلی ترین شاخصهای بورس اوراق بهادار تهران است که روش محاسبه آن بر اساس فرمول زیر (فرمول لاسپیزر) انجام میگیرد .

{(ارزش جاری بازار*تعداد سهام منتشره) تقسیم بر (ارزش پایه سهام*تعداد سهام در سال پایه)} * عدد ۱۰۰ که در این محاسبه سال پایه سال ۱۳۶۹ میباشد . این شاخص گویای آن است که ارزش کل بازار، نسبت به سال پایه، یا همان سال ۱۳۶۹ ، چند برابر شده . فرض شاخص ۱۲۷۰۰ نشان می دهد، که ارزش بازار نسبت به سال ۱۳۶۹ که سال پایه می باشد ، ۱۲۷ برابر گردیده است . شاخص کل قیمت ، در بورس تهران برای سه گروه محاسبه می شود که عبارتند از :

- ۱- شاخص قیمت کل بازار : که در محاسبه آن قیمت سهام تمام شرکتهای معامله شده تاثیر داده میشود .
- ۲- شاخص قیمت تالار اصلی : که در محاسبه آن فقط قیمت سهام شرکتهای معامله شده در تابلو اصلی تاثیر داده میشود .
- ۳- شاخص قیمت تالار فرعی : که در محاسبه آن فقط قیمت سهام شرکتهای معامله شده در تابلوی فرعی تاثیر داده میشود .

ویژگیهای شاخص کل قیمت عبارتند از :

- ۱- موزون بودن : بدین معنا که، چون در محاسبه آن، ارزش سهام در تعداد سهام منتشره ضرب میگردد ، پس تغییرات قیمت سهام بر اساس تعداد سهام منتشر شده شرکتها ، در شاخص تاثیر گذار است . یعنی هر چقدر تعداد سهام منتشره شرکت بیشتر باشد، تغییرات قیمت سهم مورد نظر تاثیر بیشتری بر روی شاخص خواهد گذاشت .
- ۲- جامع بودن : این شاخص، به لحاظ اینکه بر اساس تغییرات سهام تمام شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار ، محاسبه میگردد، لذا خصوصیت جامع بودن را دارد.
- ۳- در دسترس بودن : شاخص کل قیمت ، به لحاظ اینکه بصورت لحظه ای توسط سازمان بورس اوراق بهادار محاسبه و در اختیار افراد قرار می گیرد، لذا دارای خصوصیت در دسترس بودن میباشد .

موارد تعدلیل شاخص کل قیمت

شاخص کل قیمت در موارد زیر تعدلیل میگردد و در حقیقت تغییرات ناشی از موارد زیر در مقدار شاخص اثری ندارد.

۱- ورود و خروج شرکتها : به هنگام ورود و خروج شرکتها ، به دلیل افزایش یا کاهش ارزش جاری سهام ، اصولاً ارزش پایه سهام تعديل می گردد ، تا تغییری در عدد شاخص حاصل نشود . به عبارتی با افزایش صورت کسر در مخرج آن تغییری می دهنده، تا حاصل تقسیم صورت بر مخرج تغییر نکند.

۲- افزایش سرمایه از طریق آورده و یا مطالبات سهامداران :

به علت اینکه با افزایش سرمایه از طریق آورده و یا مطالبات سهامداران ، ارزش جاری سهام افزایش می یابد، لذا، در این موارد نیز ، ارزش پایه سهام ، باید به گونه ای تعديل گردد تا تغییری در عدد شاخص حاصل نگردد.

۳- ادغام شرکتها : در صورت ادغام دو یا چند شرکت، در هم، نیز می بایست در ارزش پایه سهام تغییر داده شود ، تا عدد شاخص تغییری نکند.

ولی در برخی موارد نیازی به تعدلیل شاخص نمی باشد که این موارد عبارتند از:

۱- افزایش سرمایه از محل اندوخته : زیرا در این حالت، همان مبلغ اندوخته که متعلق به سهامداران بوده، بصورت سهام جدید به آنها داده میشود، پس تغییری در حقوق صاحبان سرمایه اتفاق نیفتد، لذا در این حالت نیازی به تعديل شاخص نیست.

۲- تجزیه و تجمعیح سهام : در این حالت نیز تنها تعداد سهام منتشره تغییر یافته و چون به تناسب ان قیمت سهم نیز تغییر می یابد، لذا نیازی به تعديل شاخص نیست. البته لازم به ذکر است که در ایران عملاً اینکار امکان پذیر نیست و ارزش اسمی هر سهم بطور ثابت ۱۰۰۰ ریال میباشد

۳- پرداخت سود نقدی : در این حالت نیز چون اصولاً به تناسب پرداخت سود نقدی ، قیمت سهام نیز، کاهش می یابد، لذا نیازی به تعديل عدد شاخص نیست.

شاخص بازده نقدی (TEDIX)

از تفاصل منطقی شاخص قیمت و بازده نقدی از شاخص قیمت بدست می آید و نشان دهنده تغییرات بازده نقدی سهام میباشد.

تذکر : عدد پایه شاخصهای قیمت و بازده نقدی و بازده نقدی سهام در ابتدای سال ۱۳۷۷ برابر ۱۶۵۳/۰۸ در نظر گرفته شده ، که همسنجی این دو را با شاخص کل قیمت در آن تاریخ امکان پذیر سازد .

شاخص صنعت

فرمول محاسبه آن، همانند محاسبه شاخص کل می باشد و نشان دهنده تغییرات در ارزش سهام شرکتهای صنعتی میباشد و برای هر صنعت بطور جداگانه محاسبه میگردد.

شاخص مالی

فرمول محاسبه آن ، همانند محاسبه شاخص کل می باشد و نشان دهنده تغییرات در ارزش سهام شرکتهای سرمایه گذاری می باشد .

شاخص شرکت

فرمول محاسبه آن همانند محاسبه شاخص کل قیمت میباشد و برای هر شرکتی بطور جداگانه محاسبه میگردد . و برای محاسبه آن شاخص هر شرکتی را در بدو ورود ۱۰۰ تعیین نموده اند.

شاخص ۵۰ شرکت برتر یا $tX-50$ (به روش میانگین ساده)

معمولا هر سه ماه یکبار، 50 شرکت برتر در بورس اوراق بهادار معرفی می گردند . شاخص $tX-50$ ، نشان دهنده میانگین قیمت سهام 50 شرکت برتر می باشد .
محاسبه این شاخص به روش محاسبه شاخص داوجونز میباشد . به عبارتی در این محاسبه، تعداد سهام منتشره شرکت تاثیر داده نمی شود و تنها از جمع قیمت سهام 50 شرکت تقسیم بر تعداد آنها (تعدیل شده) بدست می آید .(این تعداد در اولین روز محاسبه یعنی ابتدای سال ۱۳۷۹ عدد 50 بوده که بعدها به تدریج تعدیل شده)
شاخص $tX-50$ نیز در موارد زیر باید تعدیل شود . یعنی عدد 50 در مخرج را باید به گونه ای تغییر داد تا تاثیر تفاوت قیمت بر شاخص به خاطر موارد زیر خنثی گردد .

مواردی که شاخص مذکور تعدیل میشود عبارتند از:

- در صورت افزایش سرمایه به هر روشی (چه آورده و چه اندوخته)
- ورود و خروج شرکتها از لیست 50 شرکت برتر در پایان هر سه ماه
- تجزیه و تجمیع سهام (که فعلا در ایران امکان پذیر نیست)

شاخص ۵۰ شرکت برتر $tX-50$ (به روش میانگین موزون)

این شاخص نیز بوسیله تغییرات ارزش سهام 50 شرکت برتر محاسبه می شود ولی طرز محاسبه آن به روش میانگین موزون (روش لاسپیرز) می باشد و تعداد سهام منتشره شرکتها در محاسبه آن تاثیر گذار است .

نتیجه گیری:

محاسبه شاخص های مختلف، بر اساس فرمولهای قراردادی انجام میگیرد و هر شاخصی بنا بر داده ها و فرمول مورد استفاده می تواند گویای تغییرات خاصی باشد . لذا به غیر از شاخص کل قیمت که نشان دهنده تغییرات قیمت کلیه شرکتها می باشد مابقی شاخص ها بنا بر نوع محاسبه و شرکتهایی که در آن مورد محاسبه قرار می گیرند باید تفسیر شوند . حال که تا حدودی با نحوه محاسبه شاخص های مختلف آشنا شدیم ، لازم است با توجه به اینکه سهام چه شرکتهایی در شاخص مورد نظر تاثیر گذار بوده اند ، تفسیر لازم را از شاخص مورد نظر داشته باشیم.

راههای ورود به بورس

- ۱- سرمایه گذار خود به تحلیل بازار پرداخته و سهام مورد نظر خود را انتخاب کند.
- ۲- با استفاده از مشاور مالی سهام مورد نظر خود را انتخاب کند.
- ۳- از راهنمایی کارگزار برای انتخاب سهام استفاده کند.
- ۴- سهام سبدهای سرمایه گذاری را خریداری کند.
- ۵- برگه های صندوق مشاع سرمایه گذاری
- ۶- سهام با اختیار معامله

روش های تحلیل اوراق بهادار

الف- تکنیکال

ب- بنیادی

ج- تئوری نوین پورتفوی

تحلیل گران بنیادی چه کسانی هستند؟

تحلیل گران بنیادی متخصصینی هستند، که دیدگاهی بنیادی (مبتنی بر مدیریت وقدرت شرکت و سایر نیروهای غیر اقتصادی) را در ارزیابی سهام و تخمین قیمت بنیادی سهام، به کار می گیرند. تحلیل گران بنیادی تجزیه و تحلیل بنیادی، عبارت است از بررسی علمی عوامل اساسی و بنیادی تعیین کننده ارزش سهام. تحلیل گران بنیادی به بررسی دارایی ها، بدھی ها، فروش، ساختار بدھی ها، محصولات، سهم بازار، ارزیابی مدیریت بنگاه و مقایسه آن با رقبا می پردازد و در نهایت ارزش ذاتی سهام را تخمین می زند. ابزار تحلیل گربنیادی عبارت است از نسبت های مالی که از ترازنامه شرکت و حساب سود و زیان طی چند سال به دست می آید. تحلیل بنیادی در تحقق اهداف بلند مدت در رشد سهام موثرتر است تا در تعیین نوسانات کوتاه مدت قیمت سهام.

تحلیل گران فنی چه کسانی هستند؟

بر خلاف تحلیل گران بنیادی، تحلیل گران فنی (تکنیکال)، کسانی هستند که اعتقاد دارند قیمت اوراق بهادار کاملاً توسط نیروهای عرضه و تقاضای اوراق بهادار تعیین می شود، در عین حال که عوامل موثر بر عرضه و تقاضا در جای خود می تواند واقعی، قابل مشاهده و یا ذهنی باشد. علاوه بر این تحلیل گران فنی اعتقاد دارند، که با وجود نوسانات هر روزه، قیمت سهام ازالگوی مشخصی پیروی می کند و برای دوره های طولانی بدون تغییر باقی می ماند. تکنیکال ها یا چارتیست ها در آنالیزهای خود از نمودار (چارت ها) بهره می گیرند.

پرتفوی چیست و چه مزایایی دارد؟

پرتفوی یعنی مجموعه یا سبدی از اوراق بهادر، به طورکلی سرمایه گذاری در مجموعه ای از اوراق بهادر یا پرتفوی ، بسیار کارامدتر از سرمایه گذاری در یک سهم می باشد. چون با افزایش تعداد سهام در سبد سرمایه گذاری ، ریسک مجموعه کاهش می یابد. علت کاهش ریسک تاثیرات مختلفی است که شرکت های سرمایه پذیر از شرایط متفاوت اقتصادی سیاسی و اجتماعی می پذیرند ، به عنوان مثال وقوع جنگ می تواند برای دو یا چند شرکت نتایج متضادی در بر داشته باشد . فرض کنید سهام دو شرکت تولید کننده دارو و پتروشیمی در سبد سهام شما باشد؛ در صورت ایجادناامنی در منطقه و درگیری شدید تقاضا برای دارو افزایش و امکان صادرات محصولات پتروشیمی کاهش خواهد داشت. بازده سرمایه گذاری در پرتفوی معادل بازده متوسط آن پرتفوی خواهد بود؛اما ریسک پرتفوی در غالب موارد کمتر از متوسط ریسک سهام داخل سبد می باشد. میزان آن بستگی دارد به تاثیر متقابل اتفاقات بر سهام داخل سبد.

اگر سهام موجود در سبد متعلق به شرکت هایی باشد ، که کالاها یا خدمات آنها جانشین یکدیگر هستند؛ ریسک تا حدود زیادی کاهش می یابد . زیرا در صورت بروز هر گونه عامل ریسک زا و کاهش بازده یکی از سهام ، تقاضا برای کالاهای جانشین افزایش یافته ، بازده اضافی حاصل از آن بازده از دست رفته شرکت اول را جبران می کند.

برخلاف بازده مجموعه ، ریسک الزاماً میانگین موزون اجزای تشکیل دهنده مجموعه نیست، بلکه با توجه به ارتباط بین سهام از نظر تاثیرپذیری وارائه عکس العمل مشابه یا مخالف، در برابر وقایع ایجاد کننده ریسک ، می تواند کمتر از این میانگین بوده و حتی حذف شود. لذا محاسبه همسویی و شدت آن سهام ، بین دیگر سهام ، از اهمیت ویژه ای برای تعیین ریسک برخوردار است .

روشهای کسب درآمد از بورس

سهامداران از حیث بهره برداری از سهام دو گروه هستند :

- ۱- تعدادی از سود سهام استفاده می کنند، یعنی شرکت در ابتدای سال پیش بینی می کند که مبلغ خاصی به ازای هر سهم سود نقدی می پردازد و عده ای نیز به خاطر سود سالانه اش این سهام را خریداری می کنند. نیازی نیست که سهامدار، یک سال کامل، مالک سهام باشد تا بتواند از سود سالانه استفاده کند، هر فردی که در تاریخ برگزاری مجمع عمومی عادی سهامدار شرکت بوده باشد ، سود یکساله به او تعلق می گیرد. (قبل از توضیح دادیم که در مجمع عمومی عادی سهامداران در مورد سود شرکت و میزان تقسیم آن به صورت نقدی تصمیم گیری می کنند).
- ۲- عده ای دیگر از رشد قیمت سهام استفاده می کنند. مثلاً قیمت سهام ۴۰۰ تومان بوده و بعد از ۴ ماه به ۹۰۰ تومان می رسد. سپس این افراد سهام خود را می فروشنند و در واقع از نوسان قیمت استفاده می کنند. کسانی که قصد خرید سهام را دارند باید مشخص کنند که از کدامیک می خواهند بهره ببرند (نوسان قیمت ، سود هرسهم یا هردو؟)

نکاتی که هنگام خرید سهام باید در نظر داشت:

سرمایه گذار با خرید یک ورقه بهادر، ریسک می پذیرد و بازده به دست می آورد پس مهم ترین عواملی که در تصمیم گیری برای خرید اوراق بهادر مؤثر است، بازده و ریسک آن در مقایسه با سایر فرصت های سرمایه گذاری است. به همین ترتیب، بازده و ریسک هر ورقه بهادر، قابل مقایسه با سایر اوراق می باشد.

به عبارتی، هدف سرمایه گذار منطقی این است، که از میان اوراق بهادر، ورقه بهادری را انتخاب کند که از یک سو در صورت داشتن ریسک مساوی، نسبت به سایر اوراق، بیشترین بازدهی را داشته باشد و از سوی دیگر در صورت داشتن بازده مساوی نسبت به سایر اوراق، از حداقل ریسک برخوردار باشد.

با توجه به منطق یاد شده، برخی نکات که می توانند در انتخاب یک سهم از میان اوراق سهام موجود، مؤثر باشند از این قرار است. گفتنی است که این نکات جنبه عام دارند، بنابراین ممکن است درجه اهمیت آن ها با توجه به نظر گاه ها و خط مشی سرمایه گذاران فرق کند.

۱- قابلیت نقدشوندگی

قابلیت نقدینگی یک ورقه سهم به معنای امکان فروش سریع آن است. هر چه سهمی را بتوان سریع تر و با هزینه کم تری به فروش رساند، قابلیت نقدینگی آن بیشتر است، اوراق بهادری که به طور روزانه و به دفعات مکرر معامله می شوند، نسبت به اوراق بهادری که با تعداد محدود و یا دفعات کم معامله می گردند، قابلیت نقدینگی بیشتر و در نهایت ریسک کم تری دارند. فهرست پنجاه شرکت فعال بورس که هر سه ماه یک بار منتشر می شود، راهنمای مناسبی برای انتخاب سهامی است که از قابلیت نقدینگی خوبی برخوردارند.

۲- تعداد سهام در دست عموم

قابلیت نقدشوندگی یک ورقه سهم، تا حدودی به تعداد سهام در دست عموم بستگی دارد. هر چه تعداد سهامی که در دست مردم قرار دارد بیشتر باشد، حجم و سرعت گردش معاملات افزایش یافته و بازار، قیمت منصفانه و معقول تری برای آن پیدا می کند. بر عکس هر چه تعداد سهام در دست مردم کمتر باشد، رکود بیشتری بر معاملات سهام حاکم شده و در صورت معامله، قیمت ها شکل یک طرفه (صعودی یا نزولی) به خود می گیرد. تجربه شرکت هایی که تعداد سهام رایج آن ها کم بوده مؤید این نکته است.

۳- ترکیب سهامداران

یکی دیگر از معیارهای یک ورقه سهم، ترکیب سهامداران آن است. ترکیب سهامداران که در واقع ترکیب هیات مدیره آن را تعیین می کند، می تواند به نفع سهامداران جزء یا عمدۀ باشد. در شرکت هایی که اعضای هیات مدیره آن، منتخب سهامداران عمدۀ هستند، ممکن است تصمیماتی اتخاذ شود، که بیشتر در راستای اهداف سهامدار عمدۀ باشد و در مواردی به نفع سهامدار جزء نباشد.

چنین تصمیماتی در بازارهای کارا اثر خود را به خوبی در قیمت سهام نشان می دهد و البته معمولاً تاثیر خیلی مهمی، بر قیمت سهام نمی گذارد، اما در بازارهای غیر کارا که تا حدودی تحت تاثیر جو بازار قرار می گیرد، می تواند جهت تغییرات قیمت را یک طرفه سازد.

-۴- سودآوری

شاید مهم ترین عامل برتری یک سهم، میزان سودآوری آن باشد. با توجه به این که تعداد سهام منتشره از سوی شرکت ها با هم متفاوت است، میزان سودآوری یک سهم را سود هر سهم یا EPS می سنجد.

$$\text{تعداد سهام منتشره شرکت} / \text{مجموع سود خالص} = \text{سود هر سهم}$$

سود هر سهم، مبلغ سود به ازاء ارزش اسمی سهام را نشان می دهد. با توجه به این که ارزش اسمی سهام کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس تهران ۱۰۰۰ ریالی بوده و ممکن است قیمت بازار انواع سهام متفاوت باشد. برای مقایسه شرکت ها با یکدیگر رقم سود نسبت به قیمت بازار تحت عنوان نسبت E/P سنجیده می شود. این نسبت بازده جاری سهام را نشان داده و در شرایط تساوی سایر عوامل، هر چه این نسبت بالاتر باشد سهام از موقعیت بهتری برخوردار خواهد بود.

گفتنی است هر چه میزان سود هر سهم در مقایسه با قیمت بازار سهام بیش تر باشد به خاطر تقاضایی که برای آن ایجاد می شود انتظار احتمال افزایش آتی قیمت بالاتر خواهد بود. خاطر نشان می شود که سهامداران در خرید سهام می توانند از نسبت قیمت بر درآمد تحت عنوان نسبت P/E نیز استفاده کنند، که این نسبت براساس مرتبه بیان می شود و هر چه رقم آن کم تر باشد بازدهی آن سهم بیش تر خواهد بود.

-۵- ثبات نسبی سودآوری

استناد به سود هر سهم در یک سال، لزوماً مبنای صحیحی برای ارزیابی سهام نیست، چرا که ممکن است سود سال بعد بسیار کم تر از آن باشد.

معیار مهم دیگری که به هنگام تحقیق در بازده جاری سهام باید مورد نظر قرار داد، ثبات نسبی سودآوری هر سهم است. لازم به یادآوری است هر چه میزان انحراف سودآوری سال های گذشته و یا سودهای احتمالی آینده، نسبت به میانگین سود، یا سود مورد انتظار، بیشتر باشد، ریسک سهم بالاتر و ارزش آن کم تر خواهد بود، بر عکس هر چه روند سوددهی سال های گذشته و آتی از ثبات بیشتری برخوردار باشد، ریسک کم تر و ارزش سهم بالاتر خواهد بود.

با توجه به این که سرمایه گذاران در ارزیابی سهام تقریباً از ضریب قیمت یکسانی در صنایع مختلف استفاده می کنند در میان انواع اوراق بهاداری که با یک ضریب قیمت برداشده (P/E) یکسان ارزیابی شده اند، ورقه بهاداری که از سودهای باثیات تری برخوردار است، به دلیل این که ریسک کم تری دارد مطلوب تر است.

-۶- نسبت سود تقسیمی هر سهم

نسبت سود تقسیمی هر سهم، از تقسیم سود نقدی هر سهم، به سود هر سهم به دست می آید.

$$\frac{\text{سود نقدی هر سهم}}{\text{سود هر سهم}} = \frac{\text{نسبت سود تقسیمی هر سهم}}{\frac{\text{DPS}}{\text{EPS}}}$$

تفاوت سود نقدی هر سهم و سود هر سهم، مواردی از جمله مالیات، اندوخته قانونی، سایر اندوخته ها و سود (زيان) انباشته را در بر می گيرد. گرچه در نظریه، تفاوت زيادي بين شركتی که سود نسبتاً بالاي تصويب می کند و شركتی که

سود کمی از درآمد خود را تقسیم می نماید وجود ندارد، در عمل به دلیل جو حاکم بر بازار به ویژه از طرف کسانی که به درآمد سهام اتکای زیادی دارند، عرضه سهام شرکت هایی که سود سهام کمی تعیین می کنند، زیاد شده و موجبات کاهش قیمت آن سهم را در بازار فراهم می نماید.

از این رو، در شرایط تساوی سایر عوامل، شرکت هایی که نسبت سود تقسیمی بالاتری دارند نسبت به سایر شرکت ها از موقعیت بهتری برخوردارند.

گفتنی است که نباید این نسبت در کوتاه مدت مورد توجه قرار گیرد، به عبارتی ارقام یک سال را نمی توان مبنای صحیحی برای قضاوت نسبت به عملکرد همیشگی شرکت قرار داد. ممکن است سیاست شرکت در سالی اقتضا کند که نسبت سود تقسیمی بالایی وضع شود، اما در سایر سال ها، این نسبت رقم پایینی باشد. برای قضاوت صحیح در مورد سیاست تقسیم سود شرکت، باید روند تقسیم سود چند سال گذشته شرکت را مورد بررسی قرار داد و به استناد آن ها نحوه تقسیم سود احتمالی سال های آتی را برآورد کرد.

۷- ارزش ویژه هر سهم

ارزش ویژه هر سهم از نسبت حقوق صاحبان سهام (سرمایه + اندوخته طرح و توسعه + اندوخته قانونی + اندوخته احتیاطی + سایر اندوخته ها + سود انباشته) به تعداد سهام منتشره، به دست می آید و در مقایسه با ارزش اسمی هر سهم سنجیده می شود. هر چه ارزش ویژه هر سهم از قیمت اسمی سهام بیش تر باشد، سهام آن شرکت از موقعیت و استحکام بالاتری برخوردار است.

$$\frac{\text{ارزش ویژه}}{\text{هر سهم}} = \frac{(\text{سرمایه} + \text{اندوخته طرح و توسعه} + \text{اندوخته قانونی} + \text{اندوخته احتیاطی} + \text{سایر اندوخته ها} + \text{سود انباشته})}{\text{تعداد سهام منتشره}}$$

۸- بافت مالی شرکت

باft تامین مالی، که شامل بدھی ها و حقوق صاحبان سهام است، تاثیر به سزاوی در عملکرد و سودآوری یک شرکت دارد. هر چه بدھی بیش تر باشد، به خاطر خاصیت اهرمی بدھی، سودآوری نیز بالاتر خواهد بود ولی خطر ناتوانی شرکت در ایفای تعهداتش نیز بیش تر می شود. بنابراین ریسک شرکت نیز بالاتر خواهد بود و بالعکس.

۹- مهلت و تاریخ پرداخت سود سهام

طبق ماده ۲۴۰ قانون تجارت، در صورتی که مجمع عمومی عادی سودی را تصویب کند، شرکت باید طرف مدت ۸ ماه از تاریخ تصویب، آن را به سهامداران پرداخت کند. وجود این ماده قانونی، یک مهلت پرداخت ۸ ماهه برای شرکت ها بوجود می آورد، در مقام مقایسه هر چه سود نقدی هر سهم سریع تر پرداخت شود، برای سهامداران مفیدتر است، چرا که اولاً مشمول تورم و کاهش ارزش پول نمی شود و ثانیاً سهامدار می تواند وجود خود را مجدد سرمایه گذاری کرده و از بابت آن بازده به دست آورد. بنابراین در میان شرکت هایی که سود سهام نقدی اعلام می کنند، آن شرکتی مطلوب تر است که سود سهام خود را سریع تر از دیگران می پردازد.

-۱۰- انتشار مستمر اطلاعات و اخبار نسبی

در صورتی که شرکت ها در ارائه اطلاعات شفاف مالی و یا هرگونه اخبار در زمینه وضعیت شرکت به سهامداران نهایت تلاش را نمایند، سهامداران با داشتن اطلاعات کافی می توانند اقدام به خرید و فروش سهام نمایند.

-۱۱- عمر شرکت و میزان استهلاک ماشین آلات

هر چه شرکت ها از ماشین آلات جدید با تکنولوژی پیشرفته تر استفاده کنند ، در امر تولید موفق تر هستند و شرکت هایی که عمر ماشین آلات آنها به پایان رسیده ، یا آن که استهلاک بالایی دارند، ممکن است در طول سال به دلیل خرابی دستگاه ها وقوع زمانی در تولید داشته باشند و نتوانند به تعهدات خود عمل کنند. در نتیجه این مورد در سودآوری شرکت بی تاثیر نخواهد بود.

-۱۲- نوع شرکت و صنعت مربوطه

در هر برهه از زمان، با توجه به شرایط اقتصادی کشور و خط مشی اعمال شده توسط دست اندکاران اقتصادی، می توان شاهد تأثیر گذاری بر روی صنایع مختلف بود. فعالیت اقتصادی شرکت های تولیدی و صنعتی با توجه به تقاضای بازار برای کالای تولید شده می تواند در سودآوری آن نقش بسزایی داشته باشد. به عنوان مثال ، شرکتی که عرضه کننده انحصاری کالای خاصی به یک بازار باشد، می تواند بر قیمت آن اعمال قدرت بیشتری نماید و در نتیجه سود بالای شرکت مزبور تضمین شده است، یا دولت می تواند به منظور حمایت از صنایع داخلی برروی کالاهای مشابه خارجی تعرفه و حقوق گمرکی نسبتاً زیاد وضع کند و یا در مواردی متنوعی ورود اعلام نماید، در چنین حالتی تقاضا برای محصولات داخلی حفظ می شود و یا افزایش می یابد و نهایتاً پیش بینی های فروش شرکت و سودآوری آن تحقق می یابد.

-۱۳- اقتصاد کلان و عوامل سیاسی- اجتماعی

رویدادهای اجتماعی و سیاسی و پیش بینی تأثیر احتمال هر یک از آن ها بر اقتصاد کشور و همچنین عوامل اقتصاد کلان (یا کل سیستم اقتصادی کشور) می تواند در تصمیم گیری سهامدار در خرید و فروش سهام شرکت ها نقش عمده ای داشته باشد.

دامنه این عوامل بسیار متنوع است و طیف گسترده ای را در بر می گیرد. عواملی مانند نرخ تورم، بیکاری، اشتغال، سبد هزینه خانوار، توزیع درآمد و... برخی از عوامل مهم اقتصادی است که بر وضعیت بازار سهام تأثیر مهمی دارد. همچنین عوامل سیاسی- اجتماعی، مانند بروز تنش ها، رخدادهای مهم سیاسی، ... نیز به نوبه خود بر اوضاع عمومی بازار سهام می تواند حائز اثرات مثبت یا منفی باشد.

گفتنی است دو عامل نوع صنعت و اقتصاد کلان جزو عوامل بیرونی هستند که غالباً شرکت ها و خود بورس بر آن ها کنترلی ندارند و مابقی عوامل یاد شده از عوامل درونی شرکت ها به شمار می روند.

نکته مهم در مورد زمان خرید یا فروش سهام

بعد از اینکه تصمیم گرفتید سهام شرکتی را خریداری کنید یا آنرا بفروشید نکته بعدی آن است که زمان این کار را مشخص کنید. مثلاً اگر تصمیم گرفتید ، تعدادی سهام خریداری کنید ، اگر زمانی که قیمت در اوج خود است اقدام به خرید کنید، این کار، معقول نیست چون با اندک نوسان، قیمت سهام پایین می آید و معلوم نیست دقیقاً چه زمانی رشد می کند؟ همچنین در مورد فروش سهام وقتی قیمت ها پایین است ، اقدام به فروش نکنید زیرا متضرر می شوید. بنابراین طبق اصول، اقدام به انتخاب سهام کنید. تنوع و سبد سهام داشته باشید و مهمتر از آن به زمان مناسب برای خرید و فروش دقت نمایید. معمولاً وقتی قیمت سهام شرکت پایین است ، زمان مناسبی برای خرید است. در مورد پایین آمدن قیمت سهام نیز دقت کنید زیرا ممکن است باز هم پایین تر بیاید.

همچنین وقتی قیمت سهام شرکت بالاست، دقت کنید چون ممکن است قیمت سهام شرکت باز هم بالاتر رود. ****

۱- دریافت کد بورسی:

برای شروع به سرمایه گذاری در بورس نیاز به کد معاملاتی دارید. کد معاملاتی شما یک کد واحد است که به وسیله آن در سامانه اطلاعاتی بورس شناسایی می شوید. برای ایجاد کد باید یک برگه کپی شناسنامه به همراه کپی کارت ملی خود را به یکی از کارگزاران تحویل بدهید. پس از اینکه مشخصات شما در سیستم ثبت شد ، با مراجعت به شرکت کارگزاری (معمولًا دو روز کاری بعد) از کد معاملاتی خود آگاه خواهید شد.

ایجاد کد بورسی که کد معاملاتی یا کد سهامداری نیز به آن می گویند رایگان بوده و کارگزاران برای این کار دستمزدی از شما دریافت نخواهند کرد. کد معاملاتی شما از سه حرف اول نام خانوادگی شما به علاوه یک عدد ۵ رقمی تشکیل می شود . مثلاً اگر نام خانوادگی فردی " محمدی " باشد ، کد بورسی وی ممکن است " محم ۱ ۰۰۰۰ " باشد.

با دریافت این کد می توانید شروع به سرمایه گذاری نمایید.

۲- پرکردن فرم درخواست خرید

فرمی که در اسلاید بعدی مشاهده می فرمائید ، درخواست خرید می باشد . پس از انتخاب شرکت و مراجعت به شرکت کارگزاری و واریز وجه به حساب شرکت نوبت به پرکردن درخواست خرید میرسد. در قسمت اول این فرم، مشخصات شناسنامه ای خود را به همراه کد ملی ، آدرس ، شماره تلفن و کد معاملاتی می نویسید. در بخش بعدی نام شرکت یا شرکتهای مورد نظر برای خرید را به همراه تعداد سهام مورد درخواست و مبلغ سرمایه گذاری درج نمایید. سپس با علامت گذاشتن در یکی از چهارگوش های حق تقدم یا سهام مشخص می کنید که در نظر دارید کارگزار شما برایتان سهام خریداری کند یا حق تقدم سهام را؟

سپس شماره فیش بانک و مبلغ واریزی و نام بانک را نوشه ، برگه را امضا نمایید و به مسئول سفارش های شرکت کارگزاری تحویل دهید.

سازمان بورس اوراق بهادار تهران	بسمه تعالیٰ					
۷۴۶	شماره					
تاریخ:	نام و کد شرکت کارگزاری	فرم درخواست خرید اوراق بهادار				
خواهشمند است اوراق بهادار مربوط به شرکت های مندرج در ذیل را به:	شماره سفارش					
نام:	نام خانوادگی:					
نام پدر:	شماره شناسنامه:					
صادره از:	شماره تلفن:					
نام:	شماره ملی (۱۰ رقمی):					
خریداری فرمایید.						
کد خریدار:						
حداکثر قیمت	مبلغ سرمایه گذاری	تعداد	نام شرکت	حق نقدم	سهم	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	
مبلغ ریال طی فیش بانکی ☐ تعداد فقره چک ☐ به شماره عهده بانک به ضمیمه تسليم میگردد و بدینوسیله تعهد مینمایم هر مبلغ کسری را بابت خرید سهام یا کارمزد بپردازم. ضمینه مسنویت هر گونه اشتباہ در درج اطلاعات به عهده اینجانب (درخواست کننده) است.						
ملاحظات و شرایط ویژه:						
شرکت کارگزاری:	محل امضای خریدار:					
وصول اوراق بهادر احراز هویت خریدار و دریافت سفارش فوق تائید و طبق آن عمل خواهد شد.		دقیقه:				
امضاء:		امضاء:				
نسخه سوم - بایگانی			نسخه دوم - خریدار		نسخه اول - کارگزار	

۳- پیر کردن فرم درخواست فروش

پس از اینکه تصمیم به فروش سهام خود می گیرید باید با برگه سهم و شناسنامه خود به یک شرکت کارگزاری مراجعه نمائید.

همانند درخواست خرید در ابتدا مشخصات شناسنامه ای خود را به همراه کد ملی ، آدرس ، شماره تلفن و کد معاملاتی می نویسید. در بخش بعدی نام شرکت یا شرکتهای مورد نظر برای فروش را به همراه تعداد سهام مورد درخواست درج نمایید. سپس با علامت گذاشتن در یکی از چهارگوش های حق تقدم یا سهام مشخص می کنید که در نظر دارد کارگزار شما برایتان سهام شرکت را بفروشد یا حق تقدم سهام را؟

بعد از آن شماره حساب بانکی خود را در بخشی که در فرم برای ان در نظر گرفته اند بنویسید تا مبلغ ریالی فروش به حساب شما واریز شود . در آخر برگه را امضا نموده ، و به مسئول سفارش های شرکت کارگزاری تحويل دهید. در صفحه بعدی برگه درخواست فروش را مشاهده می کنید.

سازمان بورس اوراق بهادر تهران	بسمه تعالی	فرم درخواست فروش و وکالتname فروش اوراق بهادر			
۶۸۵	شماره				
تاریخ :					
نام و کد شرکت کارگزاری		شماره سفارش			
خواهشمند است اوراق بهادر مربوط به شرکت های مندرج در ذیل را به :					
نام خانوادگی:		نام:			
شماره شناسنامه:		نام پدر:			
شماره تلفن:		صادره از:			
		نشانی:			
شماره ملی (۱۰ رقمی):		کد پستی (۱۰ رقمی):			
که استناد آن پیوست می باشد به فروش رسانید.					
کد فروشنده:					
ضمانته آن شرکت محترم کارگزاری وکالت تام با حق توکيل به غیر می دهم تا کلیه مراحل و تشریفات ثبت و انتقال سهام رایه طور کامل به نیابت از اینجانب انجام دهد.					
امضا فروشنده					
حداقل قیمت	تعداد سهام (به حروف)	تعداد	نام شرکت	حق تقدم	سهم
				☐	☐
				☐	☐
				☐	☐
				☐	☐
وجه حاصل را پس از کسر کارمزدو سایر کسوز به پرداخت فرمایید.			ضمانته هر گونه اشتباہ در درج اطلاعات به عهده اینجانب (درخواست کننده) است.		
ملاحظات و شرایط ویژه:					
شرکت کارگزاری:		محل امضای فروشنده:			
وصول اوراق بهادر احراز هویت فروشنده و دریافت سفارش فوق تائید و طبق آن عمل خواهد شد.					
دقیقه:					
امضاء:		امضاء:			
نسخه دوم - شرکت خدمات بورس		نسخه سوم - فروشنده		نسخه اول - کارگزار	
نسخه چهارم - بایگانی					
این درخواست باید به امضاء کارگزار رسیده و به مهر کارگزاری ممهور گردد.					

پس از آنکه در خواست خرید و فروش شما تکمیل شد ، در زمان مقتضی به سیستم معاملات بورس وارد می شود و بنا به درخواست در صف خرید یا فروش قرار می گیرد .

توجه داشته باشید که صف خرید به صورت صعودی به نزولی و صف فروش به صورت نزولی به صعودی مرتب می شود . در ابتدای این دو صف هرگاه قیمت ها باهم یکسان شده ، تطابق پیدا کند ، معامله در چند ثانیه صورت می گیرد .

انتقال سفارش مشتری به رایانه

ورود دستور توسط کارگزار به رایانه
تشکیل صفحه های خرید و فروش

تریب قرار گرفتن در صف

خرید: بر حسب قیمت (نزولی)
فروش: بر حسب قیمت (صعودی)

انجام معامله

قیمت ابتدای صف خرید برابر
قیمت ابتدای صف فروش

وضعیت عرضه و تقاضای سهم شرکت الف

سفارشات خرید (تقاضا)

وضعیت عرضه و تقاضای سهم شرکت الف

تعداد سهم	قیمت هر سهم	قیمت هر سهم	تعداد سهم
۱,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۱۰۰
۱۰۰	۹,۵۰۰	۱۰,۱۰۰	۲۰۰
۵۰۰	۹۹۰۰	۱۰,۲۰۰	۵۰۰
۱,۰۰۰	۹,۵۰۰	۱۰,۵۰۰	۳۰۰

هزینه انجام معاملات

خرید:

۰/۴ درصد کارمزد کارگزار
۰/۱۵ درصد گسترش بورس
مجموع = ۰/۵۵ درصد

فروش:

۰/۴ درصد کارمزد کارگزار
۰/۱۵ درصد گسترش بورس
۰/۵ درصد مالیات
مجموع = ۱/۰۵ درصد

محاسبه قیمت پایانی

محاسبه قیمت پایانی هر سهم در انتهای ساعت معاملات به دو روش صورت می‌گیرد

الف: میانیگین وزنی از معاملات انجام شده

ب: حجم مبنای:

$$\text{حجم مبنای} = \frac{20 \text{ درصد تعداد سهام شرکت}}{25 \text{ روز کاری}}$$

پس از اینکه معاملات انجام شد، معمولاً در فاصله یک روز کاری، اعلامیه خرید و فروش و سپس سند سهام صادر می‌شود.

در صفحات بعدی اعلامیه خرید (آبی رنگ) و اعلامیه فروش (قرمز رنگ) را می‌بینید.
همچنین دو نمونه سند سهام (گواهینامه نقل و انتقال و سپرده سهام) را برای تالار اصلی و فرعی مشاهده می‌نمائید.

شرکت اطلاع رسانی بورس

بسمه تعالیٰ

سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران
نماذج شرکت: فمراد
تاریخ: ۸۴/۱۰/۲۴ شماره: A0۶۲۳۱۸۲

بدینوسیله تأیید می نماید که سهام مشروط ذیل در این تاریخ بوسیله اعضاء کنندگان زیر در جلسه رسمی بورس اوراق بهادار تهران معامله شده است.

کد خریدار نام خریدار

شماره شناسنامه	نام پدر	فیز و بین	صادره
----------------	---------	-----------	-------

نام شرکت	تعداد	نرخ (ریال)	جمع کل معامله (ریال)
فمراد آلومراد	۱۰۰	۱۲,۰۰۰	۱,۲۰۰,۰۰۰
۴,۸۰۰	۱۵	۰,۱۵	۷۲۰
۱,۸۰۰	۱۴	۰,۱۴	۲۵۲
۱,۲۰۶,۶۰۰	۱	۱,۲۰۶,۶۰۰	۱,۲۰۶,۶۰۰
جمع کل دریافتی			

کد کارگزار خریدار

مهر و امضاء

نمونه اعلامیه خرید

سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران
نماذج شرکت: آختور
تاریخ: ۸۴/۰۷/۲۵ شماره: AN۸۷۱۶۰۸

بدینوسیله تأیید می نماید که سهام مشروط ذیل در این تاریخ بوسیله اعضاء کنندگان زیر در جلسه رسمی بورس اوراق بهادار تهران معامله شده است.

کد فروشنده: نام فروشنده

شماره شناسنامه	نام پدر	فیز و بین	صادره
----------------	---------	-----------	-------

نام شرکت	تعداد	نرخ (ریال)	جمع کل معامله (ریال)
آختور کنخور سازی ایران	۱۱۴	۱,۶۴	۳۰۳,۳۵۴
۱,۲۱۳	۱۴	۰,۱۴	۱۷۹
۱,۵۹۷	۱۵	۰,۱۵	۲۳۸
۴۵۵	۱	۱,۵۹۷	۴۵۵
جمع کل دریافتی			۳۰۰,۱۶۹

کد کارگزار فروشنده

مهر و امضاء

نمونه اعلامیه فروش

شماره	سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران	۱۴۳۴۰۵۳۱۱۰۰۷۱۸۳۷
گواهینامه نقل و انتقال و سپرده سهام		
گواهی می‌شود دارایی سهام و سهام سپرده شده شرکت‌کننده مبتک		
به ارزش اسمی هر سهم		خانم / آقای
ریال و با سرمایه		
ریال متعلق به		
به شماره شناسنامه / ثبت		
در پایان روز ۱۳۸۵/۴/۲۷		اورازی پیادار تهران به شرح زیر است:
به تأیید سازمان بورس		
۱۳، ۵ * *		
۱۳، ۵ * *		
امضای اتفاق پاپایی		
ذکر: کلیه گواهینامه‌های صادر شده در تاریخی‌ای گذشته از درجه اعتبار ساقط است.		
کد سهامدار		کارگزار خردبار
کد شرکت فاصله *		کارگزار فروشنده *

نمونه گواهینامه نقل و انتقال سهام – تالار اصلی

نمونه گواهینامه نقل و انتقال سهام – تالار فرعی

$$P_2 = P_1 + \left[(\bar{P}_2 - P_1) * \frac{N}{M} \right]$$

$$if \begin{cases} \frac{N}{M} \geq 1 & 1 \\ \frac{N}{M} < 1 & \frac{N}{M} \end{cases}$$

P_2 قیمت پایانی روز جاری

P_1 قیمت پایانی روز قبل

\bar{P}_2 میانگین وزنی قیمت در روز جاری

N تعداد سهام معامله شده

M حجم مبنا شرکت مورد نظر

تعداد سهام شرکت = ۱۰۰ میلیون سهم

حجم مبنا = ۸۰,۰۰۰ سهم

قیمت پایانی روز قبل = ۱۰,۰۰۰ ریال

میانگین وزنی قیمت روز جاری = ۱۰,۴۰۰ ریال

الف: تعداد سهام معامله شده بیشتر از حجم مبنا باشد

$$P_2 = 10,400$$

ب: تعداد سهام معامله شده کمتر از حجم مبنا باشد.

(برای مثال ۴۰,۰۰۰ سهم معامله شده باشد)

$$P_2 = 10,200$$

گروههای صنعت و نماد شرکت‌ها

در بورس اوراق بهادر شرکت‌های پذیرفته شده در صنعت مربوط به خود طبقه بندی می‌شوند.

ضمناً هر شرکت دارای نماد مخصوص به خود می‌باشد. مثلاً ایران خودرو با نماد خودرو شناخته می‌شود و در صنعت خودرو و ساخت قطعات فعالیت می‌کند.

وپارس نماد بانک پارسیان است که در گروه واسطه گری مالی طبقه بندی شده و ستران علامت سیمان تهران است که گروه مربوط به آن سیمان، آهن و گچ می‌باشد. ستولی نماد تولی پرس در گروه شیمیابی است و ثنوسا نماد نوسازی و ساختمان تهران است که صنعت مربوط به آن همان گروه ساختمانی یا انبوه سازی املاک و مستغلات است. مثال‌های دیگر مانند دالبر برای شرکت البرز دارو در گروه مواد و محصولات دارویی، فالوم و فمراد برای شرکت‌های آلومتک و آلومراد در گروه فلزات اساسی و توسعه معادن روی با نماد کروی برای گروه کانی‌های فلزی می‌باشد.

گروههای صنعت

ردیف	نام گروه صنعت
.۱	کشاورزی دامپروری و خدمات وابسته به آن
.۲	استخراج زغال سنگ
.۳	استخراج کانه های فلزی
.۴	استخراج سایر معدن
.۵	منسوجات
.۶	دباغی، پرداخت چرم و ساخت انواع پاپوش
.۷	محصولات چوبی
.۸	محصولات کاغذی
.۹	انتشار و چاپ و تکثیر
.۱۰	فرارده های نفتی، کک و سوخت هسته ای
.۱۱	لاستیک و پلاستیک
.۱۲	فلزات اساسی
.۱۳	ساخت محصولات فلزی
.۱۴	ماشین آلات و تجهیزات
.۱۵	ماشین آلات دستگاههای برقی
.۱۶	ساخت رادیوتلوبیزیون و دستگاههای وسایل ارتباطی
.۱۷	وسایل اندازه گیری، پژوهشکی و اپتیکی
.۱۸	خودرو و ساخت قطعات
.۱۹	سایر وسایل حمل و نقل
.۲۰	مبلمان و مصنوعات دیگر
.۲۱	قند و شکر
.۲۲	شرکتهای چندرشته ای صنعتی
.۲۳	محصولات غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر
.۲۴	مواد و محصولات دارویی
.۲۵	محصولات شیمیایی
.۲۶	پیمانکاری صنعتی
.۲۷	رایانه و فعالیتهای وابسته به آن
.۲۸	خدمات فنی و مهندسی
.۲۹	انبوه سازی، املاک و مستغلات
.۳۰	کاشی و سرامیک
.۳۱	سیمان، آهک و گچ
.۳۲	سایر محصولات کانی غیر فلزی
.۳۳	سرمایه گذاریها
.۳۴	بانکها، موسسات اعتباری و سایر نهادهای پولی
.۳۵	سایر واسطه گرهای مالی
.۳۶	حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات
.۳۷	واسطه گریهای مالی

چند توصیه

توجه داشته باشید که این توصیه‌ها بسیار عمومی هستند و هر کدام نسبت به شرایط ممکن است کاربردهای متفاوتی داشته باشند ولی هر کدام از توصیه‌ها دارای مفاهیم پایه‌ای هستند که می‌توانند شما را به یک سرمایه‌گذار آگاه تبدیل کنند.

فروش سهام زیان ده و نگهداری سهام سودده:

معمولًا سرمایه‌گذاران سهامی را که افزایش قیمت پیدا می‌کنند، می‌فروشند، ولی سهامی که با کاهش قیمت مواجه شده‌اند را به امید بالا رفتن قیمت نگهداری می‌کنند. اگر سرمایه‌گذار زمان صحیح برای فروش سهامی که با کاهش قیمت مواجه شده‌اند را تشخیص ندهد، ممکن است سهام پس از مدتی کاملاً بی‌ارزش شود. البته نگهداری سهام ارزشمند و فروش سهام کم‌ارزش از نظر تئوریک ایده جالبی است ولی در عمل مشکل است. توصیه می‌شود سهامی که آینده خوبی دارند را به واسطه سیاست‌های غلط شخصی دست کم نگیرید.

اگر شما درک خوبی از پتانسیل سرمایه‌گذاری خود دارید، ممکن است سیاست‌های غلط شما باعث محدود کردن سود شما شود. در مورد سهامی که با کاهش قیمت مواجه می‌شوند، واقعیت باشید و در عین حال پتانسیل‌های سهم را نیز در نظر بگیرید. مهم این است که اگر در تشخیص سهامی که انتظار آینده خوب برای آن را داشته‌اید، دچار اشتباه شده‌اید، واقعیت باشید. از فروش سهام زیان ده نترسید! زیرا ممکن است برای جبران ضرر زمان را از دست بدهید. در هر صورت مهم این است که شرکت‌ها را با توجه به امکانات و توانمندی‌هایشان ارزیابی کنید. فقط به خاطر داشته باشید که اجازه ندهید ترس بازده شما را محدود کند، یا باعث زیان بیشتر شود.

شایعات بازار را جدی نگیرید:

شایعات موجود در بازار را جدی نگیرید. حتی اگر از طرف دوست شما و یا شخص مطلع در بازار باشد زیرا هیچ‌کس نمی‌تواند پیش‌بینی درستی از آینده یک سهم داشته باشد. زمانی که شما سهمی را برای خرید انتخاب می‌کنید، مهم این است که دلیل انجام این کار را بدانید. تحقیق کنید و شرکت مورد نظر را ارزیابی کنید. پیش از تصمیم به خرید ممکن است در برخی موارد تکیه بر صحبت‌های دیگران سودده باشد، ولی این عمل شما را از تبدیل شدن به یک سرمایه‌گذار مطلع باز می‌دارد و این آگاهی تنها رمز موفقیت درازمدت است.

با نوسانات جزئی دلسوز نشوید:

به عنوان یک سرمایه‌گذار با دید بلندمدت، نگران تغییرات قیمت در کوتاه مدت نباشید. به خاطر داشته باشید که به جای نگرانی نسبت به نوسانات اجتناب‌ناپذیر در کوتاه مدت، به سرمایه‌گذاری خود مطمئن باشید.

یک سری از سرمایه‌گذاران از نوسانات روزانه سهم به دنبال سود هستند، ولی سود بلندمدت وابسته به تغییرات دیگری در بازار است، که ممکن است چند ماه به طول بینجامد. پس دید خود را برروی نظرات و تحقیقات خود متمرکز کنید.

انتخاب یک استراتژی مشخص و تمرکز روی آن:

افراد مختلف روش‌های مختلفی برای خرید یا فروش سهام در بازار بر می‌گزینند. روش‌های مختلفی برای موفقیت در بازار وجود دارد و روش هیچ کس بر بر دیگران ارجحیت ندارد. سرمایه‌گذاری که روش مشخصی برای خرید سهام نداشته باشد، ممکن است در بلندمدت با زیان مواجه شود.

آینده‌نگر باشید:

سخت‌ترین بخش سرمایه‌گذاری در بازار سهام، این است که سرمایه‌گذار تصمیماتی را اتخاذ می‌کند که نتایج آن در آینده مشخص می‌شود. نکته‌ای که باید مدنظر داشت، این است که با وجود استفاده از اطلاعات گذشته برای تصمیم‌گیری، آینده همه چیز را مشخص می‌کند. اگر پس از اینکه سهام یک شرکت با رشد قیمت مواجه شد، این سوال را از خود پرسید، که آیا این سهم می‌تواند بالاتر رود؟ این سوال شما را گمراه می‌کند. در حالی که سرمایه‌گذار باید با بررسی وضعیت شرکت نسبت به خرید آن اقدام کند.

دید بلند مدت داشته باشید:

سودهای کوتاه مدت اغلب باعث گمراهی سرمایه‌گذاران جدید می‌شود و داشتن دید بلندمدت برای یک سرمایه‌گذار ضروری است.

این بدان معنی نیست که خرید و فروش سهام منجر به کسب سود نمی‌شود، ولی همانطور که قبلاً اشاره شد، در بازار سهام و مبادله در بازار سهام روش‌های متفاوتی برای کسب سود هستند. مبادله نیاز به ریسک پذیری بالا دارد. در نظر داشته باشید که این مبادلات نیاز به منابع مالی، دانش و ریسک پذیری بالا دارد. در نظر داشته باشید که در همه موارد فوق استثنایی وجود دارد. ممکن است یک سرمایه‌گذار با توجه به شرایط، در جهت عکس برخی از موارد فوق عمل کند، ولی امید این است که توصیه‌های فوق در تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران در بازار سهام مفید باشد.

در هر صورت برای ارزشیابی قیمت سهام آگاهی از پیش‌بینی سودهای آینده شرکت‌ها برای سرمایه‌گذاران و تحلیلگران مالی لازم می‌باشد. نه تنها اطلاع قبلی از روند معمولی سود شرکت‌ها، بلکه اطلاع قبلی از سودهای غیرمنتظره شرکت‌ها در پیش‌بینی افزایش یا کاهش قیمت‌ها موثرند.

چون رابطه مستقیم و محسوسی بین قیمت سهام و تغییر سود شرکت‌ها موجود است، برای پیش‌بینی قیمت سهام یک شرکت می‌توان عواملی را که بر سود آن شرکت اثر دارند، در نظر گرفته و سود شرکت‌ها را پیش‌بینی نمود. عوامل موثر در تغییر سود سهام را می‌توان به نسبت سرمایه شرکت برای هر سهم، نسبت سود به فروش (حاشیه سود) و نسبت فروش به سرمایه تفکیک نمود.

نقش اطلاعات در بازار سرمایه

برای تصمیم‌گیری‌های اقتصادی نیاز به اطلاعاتی است که بتوان با کمک آنها منابع موجود و در دسترس را به نحوی مطلوب تخصیص داد. یکی از مهمترین عوامل در تصمیم‌گیری صحیح، اطلاعات مناسب و مرتبط با موضوع تصمیم است، که اگر به درستی فراهم و پردازش نشوند، اثرات منفی برای فرد تصمیم‌گیرنده در پی خواهد داشت.

از سوی دیگر، نوع و چگونگی دستیابی به اطلاعات نیز حائز اهمیت است. در صورتیکه اطلاعات مورد نیاز به صورتی نامتقارن در بین افراد توزیع شود (انتقال اطلاعات به صورت نابرابر بین مردم صورت گیرد)، می‌تواند نتایج متفاوتی را نسبت به موضوعی واحد سبب شود. بنابراین، قبل از اینکه خود اطلاعات برای فرد تصمیم‌گیرنده مهم باشد، این کیفیت توزیع زمانی اطلاعات است که باید به صورت دقیق مورد ارزیابی قرار گیرد. در بازار سرمایه، پایه اولیه معاملات را وجود اطلاعات مرتبط، شکل می‌دهد و از این رو است که اطلاعات را گرانبهاترین دارایی در بازار سرمایه می‌دانند.

ممولاً زمانی که اطلاعات تازه‌ای از وضعیت شرکتها در بازار منتشر می‌شود، این اطلاعات از سوی تحلیلگران، سرمایه‌گذاران و سایر استفاده‌کنندگان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و بر مبنای آن، تصمیم‌گیری نسبت به خرید و یا فروش سهام صورت می‌پذیرد. این اطلاعات و نحوه واکنش به آنها بر رفتار استفاده‌کنندگان، به خصوص سهامداران بالفعل و بالقوه تاثیر گذاشته و باعث افزایش و یا کاهش قیمت و حجم مبادلات سهام می‌شود. زیرا نحوه برخورد افراد با اطلاعات جدید، نوسانات قیمت‌ها را شکل می‌دهد.

بنابراین، در صورت انتشار محرمانه و ناهمگون اطلاعات، واکنش‌های متفاوتی را از سوی سرمایه‌گذاران در بازار سرمایه شاهد می‌باشیم، که این امر تحلیل‌های نادرست و گمراه کننده‌ای را از وضعیت جاری بازار به همراه خواهد داشت. آنچه در بازارهای سرمایه باید مورد توجه قرار گیرد این است که بسیاری از افرادی که اقدام به سرمایه‌گذاری می‌کنند، مردم عادی هستند که تنها راه دسترسی آنها به اطلاعات مهم شرکتها، اطلاعیه‌هایی می‌باشد که از جانب شرکت‌ها در قالب گزارش‌های حسابداری و صورت‌های مالی منتشر می‌شود. اگرچه، هدف نهایی حسابداری نیز تأمین نیازهای اطلاعاتی استفاده‌کنندگان از خدمات حسابداری است.

با توجه به اینکه در بند اول مفاهیم نظری و گزارشگری مالی استاندارد حسابداری ایران، هدف اصلی از ارائه اطلاعات حسابداری کمک به تصمیم‌گیری‌های اقتصادی افراد است، خود می‌تواند گویای اهمیت این امر باشد. باید توجه داشت در شرایطی که دستیابی به اطلاعات پرهزینه باشد، سرمایه‌گذاران مجبورند از طریق برآوردهای ذهنی، تحلیل‌های خود را درباره سود دهی آتی شرکت، جریانات نقدی و... شکل دهند.

در نتیجه، افرادی که از نظر اطلاعاتی نسبت به سایرین در موقعیت بهتری قرار داشته باشند، قادر به برآوردهای بهتری نیز خواهند بود و به دلیل این موقعیت اطلاعاتی، بر عرضه و تقاضای بازار تاثیر گذاشته و نوسانات قیمت‌های سهام را منجر می‌شوند. با توجه به تحقیقاتی که دیاموند و ورچیا در سال ۱۹۹۱ انجام داده‌اند، زمانی که انتقال اطلاعات مربوط به سهم شرکتی خاص به صورت نابرابر بین مردم صورت گیرد، ارزش ذاتی آن سهم با ارزشی که سرمایه‌گذاران در بازار سرمایه برای سهام مورد نظر قائل می‌شوند متفاوت خواهد بود.

درنتیجه، ارزش واقعی سهام شرکت‌ها با ارزش مورد انتظار سهامداران تفاوت خواهد داشت. بنابراین، اطلاعات در بازارهای سرمایه باید به نحوی باشد که تمامی سرمایه‌گذاران امکان دسترسی به اطلاعات را داشته باشند.

با توجه به مطالب فوق، می‌توان بیان نمود، که در صورت نبود ساختاری مناسب برای ارائه و افشای اطلاعات در بازارهای مالی، سرمایه‌های افراد عادی که در این بازارها اقدام به سرمایه‌گذاری می‌کنند همواره مورد مخاطره قرار خواهد گرفت، که به نظر می‌رسد این موضوع در قانون جدید سرمایه به این مساله توجه جدی شده است، تا اطلاعات به طور متقاضی منتشر شود.

آدرس سایت های اینترنتی مرتبط با بورس اوراق بهادار

www.sena.ir

www.seo.ir

www.irbourse.com

www.tse.ir

www.payam.tse.or.ir

www.mofidbourse.com

www.abanbroker.com

www.parseportfolio.com

www.parsatinegar.com

www.portfolio.com

www.irbourseregions.com

www.talarebourse.com

www.aryasahm.com

www.rahbordinvestment.com

www.sarmayegozary.com

www.sarmaye.com

www.iran-invest.org

www.sahmiran.com

www.tadbirpardaz.com

www.irtahlil.com

www.tehranabc.com

www.tehranabc.net

www.iranstoxx.com

www.bmibourse.com

www.ibi.ac.ir

www.tsesc.com

